

سوالات آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۸

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

■ **راهنمایی:** در این بخش، دو متن به طور مجزا آمده است. هریک از متن‌ها را به دقت بخوانید و پاسخ سؤال‌هایی را که در زیر آن آمده است، با توجه به آنچه می‌توان از متن استنتاج یا استنباط کرد، پیدا کنید و در پاسخنامه علامت بزنید.

متن (۱)

بیردزلی، از اولین و سرسخت‌ترین مدافعان ضدقصدگرایی، موضوع تفسیر را متن اثر ادبی می‌دانست و متن را به‌عنوان امری مستقل، از قصد مؤلف آن جدا می‌دانست. متن برای تعیین معنا، نیازی به قصد مؤلف ندارد و کنش متقابل میان کلمات و فرامتن است که معنا را متعین می‌سازد. او می‌پذیرفت که معنای موردنظر مؤلف و معنای متن می‌توانند در بسیاری از موارد یکی باشند؛ اما برخلاف قصدگرایان، استدلال می‌کرد که معنا همیشه توسط متن متعین می‌شود، نه قصد مؤلف.

بیردزلی تحت تأثیر «نظریه کنش بیانی» قرار داشت که در میانه قرن بیستم محبوبیت زیادی به‌دست آورده بود. نظریه پردازان علاقه‌مند به این نظریه، از جمله آستین، به این موضوع توجه کردند که بسیاری از کنش‌ها یا فعل‌ها با گفتن یا نوشتن انجام می‌شود. به‌طور مثال، کشیشی که در مراسم عروسی خطاب به یک زن و مرد می‌گوید: «من شما را زن و شوهر اعلام می‌کنم»، در حال انجام یک کنش است که از لحاظ قانونی و عرفی پیامدها و اثراتی دارد. تقاضا کردن، معذرت‌خواهی، قول دادن، تهدید کردن و بسیاری از اعمالی را که در زبان روزمره با گفتار انجام می‌شوند، می‌توان کنش بیانی نامید. البته الزام نیست که این کنش‌ها حتماً با گفتار انجام شوند. به‌طور مثال، شخصی می‌تواند با گذاشتن کف دو دست به یکدیگر عذرخواهی کند، و مخاطبش از حرکات او به قصد و منظورش پی ببرد.

نظریه کنش بیانی تحت تأثیر «جنبش زبان روزمره» در زبان‌شناسی و فلسفه شکل گرفت که انگاره اصلی آن، تحت تأثیر ویتگنشتاین، مساوی دانستن معنا و کاربرد اظهارات زبانی بود. طبق این نظر، برای فهمیدن معنای یک اظهار زبانی، باید به کاربرد آن در زبان توجه کنیم. به‌عبارت دیگر، معنای اظهارها را نمی‌توان تنها با مراجعه به لغت‌نامه‌ها و دستور زبان فهمید. توجه به مقاصد «گوینده» یا «اظهارکننده» در نظریه کنش بیانی اهمیت زیادی دارد و این موضوع، با تأکید بیردزلی بر قراردادهای زبانی و بیرونی دانستن مقاصد مؤلف، در تضاد است.

راه‌حل بیردزلی در مقابل این تضاد، این بود که آثار «تخیلی» را «بازنمایی»های کنش‌های بیانی بنامد و حوزه ادبیات را از زبان روزمره جدا سازد. به‌این ترتیب، نویسنده آثار خیالی در حال انجام کنش‌های بیانی نیست، بلکه در حال بازنمایی کنش‌های بیانی شخصیت‌های داستانی است. بنابراین، تفسیر ادبی صرفاً به قراردادهای ادبی مربوط است، نه به امور واقع. به‌این ترتیب، برای فهم اثر ادبی (خیالی)، نیازی به مقاصد مؤلف آن نداریم. بیردزلی از اصطلاح «کنش مضمون در بیان» استفاده می‌کند.

۱- مقصود اصلی متن، کدام است؟

- ۱) کندوکاو یک تضاد
۲) توصیف یک رویکرد
۳) ایجاد تغییر در یک روش تحلیل
۴) ارائه فرضیه‌ای در یک حوزه مطالعاتی

۲- کدام مورد را می‌توان درباره نظر قصدگرایی، از متن استنباط کرد؟

- ۱) معنای متن، تجلی معنای موردنظر مؤلف است.
۲) کلماتی که مؤلف به‌کار می‌برد، کنشی بیانی هستند.
۳) هدف اصلی خواننده یا منتقد، باید درک قصد نویسنده از تألیف باشد.
۴) سبک نگارش یک مؤلف، متغیری وابسته به قصد او از نگارش است.

۳- طبق متن، کدام مورد در خصوص نظریه «کنش بیانی»، صحیح است؟

- ۱) دارای نوعی تضاد درونی است که در نظریه بیردزلی، انعکاس یافته است.
۲) نظریه اصلی تأثیرگذار بر مدافعان ضد قصدگرایی است.
۳) نقش زبان‌شناسی و فلسفه در نقد ادبی را برجسته می‌کند.
۴) بیشتر تأییدکننده نظریه مدافعان قصدگرایی است.

۴- کدام مورد، با نظر بیردزلی هماهنگ نیست؟

- ۱) تفسیر ادبی، براساس قراردادهای زبانی و بیرونی دانستن مقاصد مؤلف امکان‌پذیر است.
۲) نویسنده اثر «تخیلی»، بسان آینه‌ای، کنش‌های بیانی شخصیت‌های داستانی را منعکس می‌سازد.
۳) تفاوتی اساسی میان کنش بیانی در حوزه زبان ادبی و زبان روزمره وجود ندارد.
۴) مفهوم «کنش مضمون در بیان»، تعارضی با نحوه تفسیر برخی متون خاص ندارد.

پاسخنامه آزمون گروه علوم انسانی دکتری ۹۸

استعداد تحصیلی

بخش اول: درک مطلب

پاسخ سؤالات متن (۱)

۱- گزینه «۲» متن به طور کلی در مورد رویکرد بیردزلی که یکی از مدافعان ضد قصدگرایی بود صحبت می‌کند.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۱): اگر چه در پاراگراف سوم در مورد یک تضاد صحبت شده است، اما این موضوع به هیچ وجه موضوع کلی متن نبوده است.

بررسی گزینه (۳): متن در مورد ایجاد تغییر در یک روش تحلیل صحبت نمی‌کند؛ موضوع اصلی مورد بحث رویکرد بیردزلی در مورد تفسیر متن است.

بررسی گزینه (۴): توجه کنید که متن تلاش نمی‌کند فرضیه‌ای را در مورد تفسیر متن بیان کند، بلکه تلاش می‌کند تا رویکرد بیردزلی را توصیف کند.

۲- گزینه «۱» با توجه به جمله آخر پاراگراف اول «بیردزلی برخلاف قصدگرایان، استدلال می‌کرد که معنا همیشه توسط متن تعیین می‌شود، نه قصد مؤلف» می‌توان نتیجه گرفت که قصدگرایان بر این باور هستند که معنا توسط قصد مؤلف تعیین می‌شود؛ یا به عبارتی دیگر معنای متن، تجلی معنای مورد نظر مؤلف است.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۲): پاراگراف دوم به طور کامل در رابطه با کنش بیانی صحبت می‌کند و در مورد اینکه کلماتی که مؤلف به کار می‌برد کنشی بیانی است صحبتی نکرده است.

بررسی گزینه (۳): در متن بیان می‌شود که قصدگرایان بر این باور هستند که معنا توسط قصد مؤلف تعیین می‌شود؛ متن به هیچ عنوان در مورد اینکه «هدف خواننده» باید از خواندن متن چه باشد صحبتی نکرده است.

بررسی گزینه (۴): این گزینه نیز رد می‌شود؛ چرا که متن در مورد «سبک نگارش نویسنده» صحبتی نکرده است.

۳- گزینه «۴» در پاراگراف دوم بیان می‌شود که بسیاری از کنش‌ها توسط گفتن یا نوشتن انجام می‌شود... البته الزام نیست که این کنش‌ها حتماً با گفتار انجام شوند. به طور مثال، شخصی می‌تواند با گذاشتن دو کف دست بر روی یکدیگر عذرخواهی کند و مخاطبش از حرکات او به قصد و منظورش پی‌برد. مدافعان قصدگرایی بیان می‌کنند که معنا توسط قصد مؤلف تعیین می‌شود. بنابراین می‌توان گفت که نظریه مدافعان قصدگرایی را تا حد مطلوبی تأیید می‌کند.

نادرستی سایر گزینه‌ها:

بررسی گزینه (۱): نظریه کنش بیانی دارای تضاد درونی نیست! نظریه کنش بیانی تحت تأثیر جنبش زبان روزمره که بیان می‌کند باید به کاربرد معنا در زبان توجه داشت، با رویکرد بیردزلی در تضاد است.

بررسی گزینه (۲): در ابتدای پاراگراف دوم بیان می‌شود که بیردزلی تحت تأثیر نظریه کنش بیانی بود و به هیچ وجه این جمله کلی را بیان نمی‌کند که این نظریه بر مدافعان ضد قصدگرایی تأثیرگذار است.

بررسی گزینه (۳): این گزینه کاملاً بی‌ربط است، چرا که در مورد آن بحث نشده است.

۴- گزینه «۳» البته که میان کنش زبانی در حوزه زبان ادبی و زبان روزمره تفاوت وجود دارد! در پاراگراف دوم بیان می‌شود که بسیاری از کنش‌ها توسط گفتن یا نوشتن انجام می‌شود... البته الزام نیست که این کنش‌ها حتماً با گفتار انجام شوند. به طور مثال، شخصی می‌تواند با گذاشتن دو کف دست بر روی یکدیگر عذرخواهی کند و مخاطبش از حرکات او به قصد و منظورش پی‌برد. بیردزلی این موضوع را حمایت می‌کند، چرا که او مدافع ضد قصدگرایی است و بیان می‌کند که معنا همیشه توسط متن تعیین می‌شود، نه قصد مؤلف. در حالی که در پاراگراف سوم بیان می‌شود که کنش زبانی تحت تأثیر جنبش زبان روزمره، به کاربرد اظهارها در زبان توجه می‌کند که با تأکیدهای بیردزلی بر قراردادهای زبانی و بیرونی دانستن مقاصد مؤلف، در تضاد است.

بخش دوم: استدلال منطقی

راهنمایی: برای پاسخگویی به سؤال‌های این بخش، لازم است فقط موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌های را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سؤال است، انتخاب کنید. هر سؤال را با دقت بخوانید و با توجه به مطالب مطرح شده در هر سؤال و نتایجی که بیان شده و بیان نشده ولی قابل استنتاج است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد، انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

کله ۹- در جامعه سنتی، هرگونه ارتباط فرد با دیگری می‌تواند بنیان رابطه‌ای مستمر را پی‌ریزی کند و جامعه را به سمت همبستگی‌ای مبتنی بر شباهت‌ها سوق دهد. اما در جامعه مدرن که طبقات اجتماعی یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های آن به‌شمار می‌رود، گمنامی و غریبگی، علاوه بر آنکه میدان فردیت را گسترش می‌دهد و اختیار عمل را افزون می‌سازد، در مقابل این آزادی، پشتوانه‌های حمایتی را می‌زداید، نوعی از خودبیبگانگی را رقم می‌زند و برقراری روابطی اجتماعی که بتواند استمرار داشته باشد را محدود می‌کند. کدام مورد را می‌توان به‌درستی، از متن فوق استنباط کرد؟

- ۱) گسترش میدان آزادی فردی در جامعه می‌تواند درعین حال به از خودبیبگانگی ختم شود.
- ۲) انسان برای غلبه بر برخی معضلات در جامعه مدرن، راهی جز رجعت به زندگی سنتی ندارد.
- ۳) گذار از جامعه سنتی به جامعه مدرن، اگرچه اثرات نامطلوبی دارد، ولی امری گریزناپذیر است.
- ۴) محدود ساختن آزادی فردی در جامعه امروز، از طریق ایجاد شبکه همگن و یکپارچه از خدمات اجتماعی، راه مقابله با احساس گمنامی و غریبگی انسان مدرن است.

کله ۱۰- اگرچه کاهش یا نبود فرصت‌های شغلی مناسب برای دانش‌آموختگان دانشگاهی، یکی از معضلات اساسی بسیاری از کشورها به‌حساب می‌آید، با این همه، شواهد و تجربیات، نشان از موفقیت گروهی از دانشجویان در کسب شغل دارد. برخی دانشجویان و دانش‌آموختگان در زمینه اشتغال، موفق‌تر عمل می‌کنند. این موضوع به علل و عوامل زیادی ارتباط دارد. برخی صاحب‌نظران به نقش محوری پیوندها و شبکه‌های اجتماعی در دسترسی به فرصت‌های شغلی تأکید داشته و نقش روابط غیررسمی را در دستیابی به آنها، مهم تلقی می‌کنند.

کدام مورد، به بهترین وجه، ارتباط دو بخش از متن که زیر آنها خط کشیده شده است را توصیف می‌کند؟

- ۱) اولی، ادعایی کلی را مطرح می‌سازد و دومی، با استناد به منبعی موثق، آن را مشروط می‌سازد.
- ۲) اولی، مثالی از معضلی اجتماعی را ذکر می‌کند و دومی، راه غلبه بر آن را نشان می‌دهد.
- ۳) اولی، تناقضی را یادآور می‌شود و دومی، اثرات آن را برمی‌شمارد.
- ۴) اولی، واقعیتی را بیان می‌دارد و دومی، دلیل بروز آن را آشکار می‌سازد.

کله ۱۱- خانم «الف» در کتاب خود، کوشیده است تا حقیقت معناجویی و معناخواهی را که لابه‌لای تحقیقات میدانی انجام گرفته است، برجسته نموده و آن را فراتر از عقیده عمومی یا بدیهی تحلیل کند. به نظر وی، نیازی نیست که معناجویی، قابل تحویل یا تأویل به نیازهای دیگر باشد. او به تحقیقی اشاره می‌کند که توسط یک مرکز بزرگ تحقیقات روان‌شناسی منتشر شده است که در آن، ۱۷۱۵۰۹ نفر مورد پرسش قرار گرفتند. بیشترین هدفی که افراد برای خود در نظر گرفته بودند، یعنی معادل ۹۸/۱ درصد، گزینه «گسترش یک فلسفه معنادار از زندگی» بود. تحقیق دیگری در این باره وجود داشت که از بین ۷۹۴۸ نفر دانشجوی شرکت‌کننده در آن تحقیق، فقط ۱۶ نفر گزینه «پول بیشتر» را انتخاب کرده بودند، اما ۷۸ درصد آنها گزینه «در صدد یافتن معنایی برای زندگی» را در نظر گرفته بودند.

فرض خانم «الف» در اشاره به مطالعه‌ای که در متن آمده، کدام است؟

- ۱) امروزه، دانشمندان در تأیید گفته خود، باید به تحقیقات علمی رجوع کنند.
- ۲) افرادی که در مطالعه ذکر شده شرکت کردند، واقعیت را اذعان داشته‌اند.
- ۳) وقتی تعداد افراد شرکت‌کننده در تحقیقی بالا باشد، روایی آن تحقیق هم بالاست.
- ۴) در مسائل مربوط به احوالات درونی انسان، بهتر است به حوزه روان‌شناختی تکیه کرد.

کله ۱۲- یک نکته تجربه‌شده و اثبات‌شده در زمینه کیفیت ارائه اثر هنری وجود دارد و آن این است که هر قدر اثر هنری از بیان مستقیم، شعاری، توصیه‌ای و دستوری در انتقال پیام اجتناب کند، به سطح عمیق‌تری از تأثیرگذاری و اثربخشی دست خواهد یافت. بنابراین، می‌بینیم که هر قدر هنرمند به‌عنوان پدیدآور و زایشگر اثر هنری، در روندی آزادانه‌تر به‌کار پرداخته است، سطح تأثیر او بر مخاطبان نیز وسیع‌تر و به‌ویژه عمیق‌تر است.

کدام مورد زیر، در صورتی که صحیح فرض شود، ادعای نویسنده درباره نحوه بالا بردن سطح تأثیر هنر بر مخاطبان را تضعیف می‌کند؟

- ۱) مخاطبان آثار هنری، حتی وقتی از تحصیلات برابری برخوردار باشند، برداشت یکسانی از یک اثر هنری واحد ندارند.
- ۲) هنری که مخاطبش کودکان هستند، وقتی تأثیرگذار است که پیامش را مستقیم و پندمدار منتقل کند.
- ۳) برخی از آثار هنری که امروز فاخر محسوب می‌شوند، نتوانستند در عصر مربوطه خود، تأثیرگذاری مطلوبی داشته باشند.
- ۴) فرایند تولید اثر هنری، بسته به نوع هنر مربوطه، متفاوت است و همه نوع هنر را نمی‌توان به اصطلاح با یک چوب راند.

کله ۱۳- آلفرد آدلر می‌گوید فرزند اول با به دنیا آمدن فرزندان بعدی، جایگاه مطلوب خود را در خانواده از دست می‌دهد. مثلاً با به دنیا آمدن فرزند دوم، سهم فرزند اول از منابع مالی خانواده نصف می‌شود و لذا مجبور می‌شود برای حق خود بجنگد. لذا، فرزند اول در بزرگسالی، شخصیتی محافظه‌کار و مخالف تغییرات پیدا می‌کند و همیشه تصور می‌کند که دیگران بر علیه او قیام خواهند کرد.

کدام مورد را می‌توان جدی‌ترین خطای استدلال فوق به حساب آورد؟

- (۱) تأثیر متقابل انسان بر محیط پیرامونش را کم‌اهمیت جلوه می‌دهد.
- (۲) محافظه‌کاری و مخالفت با تغییرات را بی‌دلیل صفات اجتماعی منفی می‌انگارد.
- (۳) با قیاسی نابه‌جا، نقش خانواده در شکل‌گیری شخصیت کودک را به نقشی که جامعه در این زمینه ایفا می‌کند، ربط می‌دهد.
- (۴) وضعیت یک فرد در شرایطی خاص را به شرایطی که می‌تواند کاملاً متفاوت باشد، تعمیم مبالغه‌آمیز می‌دهد.

کله ۱۴- نظریه عدم تجانس، پیش از اینکه توسط سیسرو و بعدها توسط کانت عنوان شود، به آرای ارسطو بازمی‌گردد و از آن زمان تاکنون، به‌عنوان مهم‌ترین نظریه طنز، مورد قبول و ارجاع پژوهشگران این حوزه بوده است. نظریه عدم تجانس بیان می‌کند چیزی که باعث سرگرمی می‌شود، در بعضی انواع عدم تجانس نهفته است و خنده، بیان لذت و خوشی ما از آن رویداد

کدام مورد، به منطقی‌ترین وجه، جای خالی در متن فوق را کامل می‌کند؟

- (۱) به تضادی می‌انجامد که عدم تجانس است
- (۲) تنها مبنای نظریه مطروح است
- (۳) یا چیز نامتجانس است
- (۴) و رویدادی دیگر است

کله ۱۵- در آثار اخلاقی ارسطو، هیچ تصریح خاصی در باب بدترین رذیلت اخلاقی وجود ندارد. البته در لابه‌لای سخنان او می‌توان به نمونه‌هایی از مقایسه دست یافت که بر مبنای آنها، یک رذیلت را بدتر از رذیلتی دیگر معرفی کند. به‌طور مثال، ارسطو صداقت را در حدّ میانه توداری بیش از حد و لاف‌زنی می‌داند، اما تصریح می‌کند که لاف‌زنی بدتر از توداری بیش از حد است. در موضعی دیگر نیز، ارسطو ارتکاب ظلم و پذیرش و تحمل آن را مقایسه کرده و می‌گوید کاملاً پیداست که هم عمل ظالمانه و غیرعادلانه بد است و هم تحمل ظلم و بی‌عدالتی، اما ظلم کردن، بدتر از پذیرش و تحمل ظلم است. موضوع اصلی متن فوق، کدام است؟

- (۱) بدترین رذیلت اخلاقی از دید ارسطو
- (۲) تناقضی نهفته در تعریف ارسطو از فضیلت و رذیلت
- (۳) ملاک ارسطو در ارزیابی فضیلت اخلاقی در اعمال انسانی
- (۴) فاصله کمتر از میان فضیلت و رذیلت، در فلسفه اخلاقی ارسطو

بخش سوم: سؤالات تحلیلی

■ راهنمایی: در این بخش، توانایی تحلیلی شما مورد سنجش قرار می‌گیرد. سؤال‌ها را به‌دقت بخوانید و پاسخ صحیح را در پاسخنامه علامت بزنید. راهنمایی: با توجه به اطلاعات زیر، به سؤال‌های ۱۶ تا ۱۹ پاسخ دهید.

از پنج کارمند به اسامی A، B، C، D و E خواسته شده که در خصوص یکدیگر نظر بدهند. به هرکدام از آنها برگه‌ای داده شده و خواسته شده است که از بین چهار نفر دیگر، به‌جز خود، نام دو نفر که فعال‌تر هستند را روی برگه بنویسند. اطلاعات زیر موجود است:

- نه A نام E را می‌نویسد و نه E نام A را.
- کسی که نام B را نوشته، نام D را ننوشته است.
- تنها نام یکی از افراد، در هیچ‌برگه‌ای نوشته نشده است.
- دو نفر از افراد، از نظر هر چهار همکار خود، فرد فعالی بوده‌اند.

کله ۱۶- اگر نام‌های A و B را نوشته باشد، در چهار برگه چهار نفر دیگر و از A نام ممکن، چند نام به‌طور قطع مشخص می‌شود؟

- (۱) ۵
- (۲) ۶
- (۳) ۷
- (۴) ۸

کله ۱۷- اگر یک نفر، نام‌های D و E را نوشته باشد، B نام چه کسانی را نوشته است؟

- (۱) A و D
- (۲) A و C
- (۳) C و E
- (۴) C و D

کله ۱۸- اگر فقط یک نفر، نام‌های B و C را با هم نوشته باشد، C نام چه کسی (کسانی) را به‌طور قطع نوشته است؟

- (۱) فقط A
- (۲) فقط D
- (۳) A و D
- (۴) D و E

کله ۱۹- اگر نام A در برگه B نوشته شده باشد، نام C در برگه چند نفر نوشته شده است؟

- (۱) ۴
- (۲) ۳
- (۳) ۲
- (۴) ۱

بخش دوم: استدلال منطقی

۹- گزینه «۱» به وضوح در متن اشاره شده است که گسترش میدان فردی نوعی از خودبیینگی را رقم می‌زند. دقت کنید در سؤالات «استنباط از متن» باید به دنبال گزینه‌ای باشید که صرفاً از آن متن استخراج می‌شود نه اینکه برداشت خود از متن و یا مثلاً گزینه‌های احتمالی که شاید نویسنده متن آن‌ها را قبول دارد، به عنوان گزینه صحیح در نظر بگیرید.

۱۰- گزینه «۴» قسمت اول یک واقعیت و تا حدی یک ادعا است، بنابراین گزینه‌های (۲) و (۳) غلط هستند، قسمت دوم دلیل این واقعیت را بیان می‌دارد، پس گزینه (۱) هم غلط است.

۱۱- گزینه «۲» واضح است در سؤالات «فرض پنهان» دنبال گزینه‌های نتیجه‌گیری از متن و یا نظایر آن نیستیم، گزینه‌های (۱) و (۴) چنین شرایطی دارند. گزینه (۳) هم نمی‌تواند فرض خانم «الف» در نظر گرفته شود؛ چون اتفاقاً این خانم به دو جامعه آماری مختلف که اختلاف معناداری با هم دارند اشاره کرده است. گزینه (۲) بسیار واضح فرض پنهان سؤال است، چون اگر افراد شرکت‌کننده واقعیت را بیان نکنند، دیگر تحقیق‌ها و مطالعات هیچ اعتباری ندارد. پس خانم «الف» فرض کرده است که افراد شرکت‌کننده در تحقیق واقعیت را بیان کرده‌اند.

۱۲- گزینه «۲» نویسنده سعی دارد بگوید آثار هنری باکیفیت وقتی تأثیرگذار هستند که پیام را به‌طور مستقیم و توصیه‌ای و دستوری بیان نکرده باشند. دنبال این هستیم که این نظریه را تضعیف کنیم، به وضوح گزینه (۲) این کار را کرده است؛ چون می‌گوید هنری که مخاطبش کودکان هستند وقتی تأثیرگذار است که پیامش را مستقیم و توصیه‌ای منتقل کند. یعنی دقیقاً مخالف نظر نویسنده متن!

۱۳- گزینه «۴» در متن گفته شده؛ فرزند اول بعد از به دنیا آمدن فرزندان دیگر در خانواده جایگاه خود را از دست می‌دهد و مجبور می‌شود برای حق خود بجنگد و از این موضوع نتیجه‌گیری می‌شود بعداً شخصیتی محافظه‌کار و مخالف در جامعه پیدا می‌کند.

خب، دنبال ایراد این استدلال هستیم. گزینه (۴) جدی‌ترین ایراد به این استدلال است چون تعمیم مبالغه‌آمیز (از وضعیت یک فرد در خانواده به جامعه) را صحیح نمی‌داند. البته شاید کمی تأثیر داشته باشد ولی این رابطه مستقیم و تعمیم صددرصدی (مبالغه‌آمیز) ایراد بزرگ استدلال است.

۱۴- گزینه «۳» به وضوح عبارت داده شده در گزینه (۳) می‌تواند در ادامه متن قرار گیرد.

۱۵- گزینه «۱» همان‌طور که در سراسر متن مشاهده می‌کنید بحث در مورد «بدترین ردیلت اخلاقی از نظر ارسطو» است. گزینه‌های دیگر به هیچ‌وجه نمی‌توانند موضوع اصلی متن باشند.

بخش سوم: سؤالات تحلیلی

- اطلاعات اولیه مسئله:

پنج کارمند A, B, C, D و E / پنج برگه رأی / هر برگه شامل نام دو نفر دیگر

- محدودیت‌ها و قیود مسئله:

۱- نه A نام E را نوشته و نه E نام A را.

۲- B و D روی یک برگه نوشته نشده.

۳- نام یک نفر در هیچ برگه‌ای نیست.

۴- دو نفر بیشترین رأی را از نظر ۴ نفر دیگر خواهند داشت. ← بیشترین رأی ۴ و مربوط به دو نفر از سه نفر B, C و D. با توجه به اطلاعات مسئله و سؤالات مطرح‌شده می‌توان جدول زیر را برای این مسئله ترسیم نمود:

نام کارمند	A	B	C	D	E
رأی					

شامل A نیست →

شامل E نیست ↙

۱۶- گزینه «۳» اگر C نام A و B را نوشته باشد، پس بیشترین رأی می‌تواند مربوط به B و C بوده و نام D یا E در هیچ برگه‌ای نباشد. در نتیجه نام B و C باید در چهار برگه نوشته شود.

نام کارمند	A	B	C	D	E
رأی	B, C	C	A, B	B, C	B, C

بنابراین رأی دیگر نفر B می‌تواند D یا E باشد (اگر نام D در هیچ برگه‌ای نباشد، انتخاب دوم نفر B، کارمند E است و اگر نام E در هیچ برگه‌ای نباشد، انتخاب دوم نفر B، کارمند D خواهد بود). پس از ۸ نام ممکن در چهار برگه چهار نفر دیگر، نام ۷ نفر به‌طور قطع مشخص می‌شود.

PART A: Grammar

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

31- You can skip around within a section, so answer the questions that are easiest for you, the more difficult questions for the end.

- 1) by saving 2) saving 3) it saves 4) save

32- While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as

- 1) it was once 2) once was 3) once was it 4) was once

33- Coffee seems to be one of the world's biggest and most enduring passions, as coffee houses continue to pop up on every corner, beans from multiple exotic and sometimes completely unfamiliar locations.

- 1) each one sports 2) sporting each one
3) each one sporting 4) in each one of which it sports

34- of metal, this mechanism is approximately the size of a shoebox.

- 1) To be made 2) Having made 3) Made 4) Been made

35- The process by which a hostile or unsuitable environment is transformed into is called terraforming.

- 1) sustaining one that human life 2) one that can sustain human life
3) that of one to sustain human's life 4) that one is sustained by humans' life

36- In the case of humans, when a person becomes infected and the resistant bacteria set up home in the gut, the sufferer has two choices:

- 1) you should look for help or stay at home 2) whether look for help or stay at home
3) looking for help or stay at home 4) look for help or stay at home

37- Regularly taking part in a demanding and potentially dangerous activity leads to enhanced physical conditioning, speed of thought and reaction time.

- 1) which improve 2) which it improves
3) as well as improved 4) in addition to improve

38- In 1900, this area had a combination of residential and industrial features, but by 1935 the industrial features

- 1) had disappeared 2) would disappear 3) to have disappeared 4) was disappearing

PART B: Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes the blank. Then, mark the correct choice on your answer sheet.

39- The of a second row of houses on Bayley Street and the removal of the railway line made room for a spacious park and children's play area.

- 1) deficiency 2) demarcation 3) deterrence 4) demolition

40- The coach knows the sport inside out, and we treat her with the respect she

- 1) exposes 2) deserves 3) diffuses 4) reminds

41- The virus remains in nerve tissue until activated.

- 1) innate 2) harmful 3) dormant 4) diverse

42- In order to cut costs, my boss has asked me to eliminate all positions that are not to day-to-day operations.

- 1) indispensable 2) indeterminate 3) incompatible 4) indiscriminate

43- In Hank's family, the genetic factors of must be strong because most of the members live to be over ninety years of age.

- 1) prosperity 2) longevity 3) perception 4) anticipation

بخش اول: دستور زبان

در سوالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۳۱- گزینه «۲» می‌توانید بدون پرداختن به بعضی از سوالات از آنها رد شوید. بنابراین با سوالات آسان‌تر شروع کنید و سوالات سخت‌تر را برای آخر بگذارید. توضیح: در این تست ترکیب دو جمله‌واره مستقل (independent clause) زیر که از نوع جمله‌ی امری هستند، مد نظر است.

Answer the questions that are easiest for you.
Save the more difficult questions for the end.

می‌توانیم این دو جمله‌واره را با حرف ربط and به صورت زیر به هم وصل کنیم:

... answer the questions that are easiest for you, and save the more difficult questions for the end.

پس تا الان گزینه‌ی (۴) رد می‌شود چون باید به صورت and save باشد. گزینه‌ی (۱) به خاطر کامای قبل از جای خالی کنار می‌رود. (به عنوان یک قانون کلی، هیچ وقت بعد از کاما گزینه‌هایی را که با by یا to شروع می‌شوند، انتخاب نکنید). گزینه‌ی (۳) هم زمانی ارزش بررسی کردن دارد که کاما، به صورت نقطه و it به صورت It باشد. اما می‌رسیم به دلیل صحیح بودن گزینه‌ی (۲). می‌توانیم در جمله بالا کلمه and را حذف کنیم ولی باید ing را به فعل save اضافه کنیم: (شبهه به این تست توی مبحث وجه وصفی زیاد داریم)

... answer the questions that are easiest for you, **saving** the more difficult questions for the end.

۳۲- گزینه «۱» با اینکه پارک ماریون همچنان بزرگترین پارک می‌باشد، دیگر محبوبیت گذشته را ندارد.

توضیح: در این تست قصد داریم محبوبیت کنونی پارک ماریون را با محبوبیت آن در گذشته مقایسه کنیم. بنابراین جای خالی باید با یکی از موارد زیر پر شود:

While Marion Park is still the largest park, **it is** no longer as popular as **it was once**.

While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as **it once was**.

While Marion Park is still the largest park, it is no longer as popular as **was it once**.

همچنین چون بعد و قبل از ترکیب as ... as به ساختار موازی نیاز داریم، فقط گزینه‌ی ۱ صحیح است.

۳۳- گزینه «۳» به نظر می‌رسد قهوه یکی از مهمترین و ماندگارترین علائق جهان است چون کافی‌شاپ‌ها در تمام نقاط شهر به چشم می‌خورند و هر یک قهوه را از چندین محل ناشنا و عجیب می‌آورند.

توضیح: گزینه (۴) به راحتی رد می‌شود چون مثال بارزی از حشو است. در گزینه‌ی (۲)، each one beans ترکیب نادرستی است چون بعد از one باید اسم مفرد bean بیاید.

در این تست اساساً ترکیب و تلفیق دو جمله با فاعل غیریکسان مدنظر است. در نتیجه در جای خالی ابتدا باید فاعل و سپس فعل ing بیاید. حتی می‌توان در این مورد کلمه one را حذف کرد و یا قبل از each حرف with آورد. یعنی به صورت زیر:

...as coffee houses continue to pop up on every corner, **(with) each (one) sporting** beans

مثال بیشتر:

Passengers traveled in a variety of stagecoaches, the best of which had four benches, **each holding** three persons.

۳۴- گزینه «۳» این دستگاه از فلز ساخته شده و تقریباً به اندازه یک جعبه کفش است.

توضیح: در مبحث کوتاه کردن گزاره‌های وصفی و بدل، شبهه به این تست به وفور آورده‌ایم. در واقع این تست در ابتدا به صورت زیر بوده:

This mechanism, **which is made of metal**, is approximately the size of a shoebox.

اکنون می‌توانیم با حذف which is یک عبارت وصفی بسازیم:

This mechanism, **made of metal**, is approximately the size of a shoebox.

عبارت وصفی بالا را می‌توانیم به قبل فاعل ببریم:

Made of metal, this mechanism is approximately the size of a shoebox.

۳۵- گزینه «۲» در پروسه‌ی زمینی‌سازی، یک محیط خشن و نامناسب به محیطی زیست‌پذیر تبدیل می‌شود.

توضیح: در گزینه‌ی (۳)، عبارت that of one نادرست است. در صورت سوال، دو تا فعل می‌بینیم. یکی فعل transform که فعل گزاره وصفی است و دیگری فعل call که فعل اصلی صورت سوال است. با این حساب می‌توانیم گزینه (۴) را هم حذف کنیم چون is sustained به عنوان فعل اصلی به کار رفته؛ در حالی که می‌دانیم هر جمله باید فقط و فقط یک فعل اصلی داشته باشد. و نهایتاً گزینه (۱) جمله را ناقص می‌کند.

۳۶- گزینه «۴» زمانی که شخصی دارای عفونت باشد و باکتری مقاوم در شکم او خانه کند، تنها دو راه پیش روی خود دارد: یا در خانه بماند و یا اینکه از دیگران کمک بگیرد.

توضیح: اساساً در زبان انگلیسی choice یا حق انتخاب را با or نشان می‌دهند یا با either ... or؛ نه با whether ... or (چه ... چه). دوماً چون قبل از جای خالی از دو نقطه استفاده شده، دیگر نیازی به کاربرد whether نیست (علت نادرست بودن گزینه‌ی ۲). همچنین وقتی دو ساختار با حرف ربط همپایه‌ساز Or به هم وصل می‌شوند، باید ساختار موازی رعایت شود اما در گزینه (۳)، looking با stay موازی نیست. گزینه (۱) هم به این دلیل نادرست است که you ضمیر مناسبی برای اسم a person نیست. در واقع گزینه (۱) در صورتی صحیح است که به جای you از he/she استفاده شود.

۳۷- گزینه «۳» شرکت کردن در یک فعالیت سخت و به‌طور بالقوه خطرناک باعث بهبود شرایط فیزیکی بدن و بهبود سرعت تفکر و واکنش انسان می‌شود. توضیح: گزینه‌ی (۴) به این دلیل رد می‌شود که بعد از in addition to اگر قرار باشد فعل بیاید، باید به صورت اسم جراند (فعل ing) باشد، یعنی improving. گزینه‌ی (۲) نمونه بارزی از حشو است چون which و it را با هم به کار برده. گزینه (۱) هم نادرست است چون باید به صورت which improves باشد. گزینه (۳) کاملاً صحیح است که در اینجا قبل as well as (علاوه بر، و) عبارت enhanced physical conditioning را داریم که با improved speed of thought می‌تواند جفت خوبی بسازد.

۳۸- گزینه «۱» این منطقه در سال ۱۹۰۰ دارای ساختمان‌های مسکونی و صنعتی بود، اما در سال ۱۹۳۵ دیگر یک منطقه صنعتی به شمار نمی‌آمد. توضیح: به خاطر کاربرد but در صورت سؤال، به فعل نیاز داریم نه مصدر با to (رد گزینه ۳). همچنین industrial features به فعل were نیاز دارد نه was (رد گزینه ۴). نهایتاً اینکه چون نویسنده از واقعه‌ی صورت گرفته خبر دارد، نیازی به ساختار آینده در گذشته نیست (رد گزینه ۲).

بخش دوم: واژگان

دستورالعمل: در سؤالات زیر، از بین گزینه‌های (۱)، (۲)، (۳) و (۴) پاسخی را انتخاب کنید که به بهترین نحو جای خالی را پر کند. آنگاه پاسخ‌تان را روی پاسخنامه علامت بزنید.

۳۹- گزینه «۴» تخریب خانه‌های ردیف دوم در خیابان پبلی و انتقال خط راه‌آهن، فضای مناسبی را برای ساخت پارک و شهرسازی فراهم کرد. (۱) نقص، کمبود (۲) علامت‌گذاری، تعیین مرز (۳) منع، بازداری (۴) تخریب

۴۰- گزینه «۲» مربی معلومات زیادی از آن رشته‌ی ورزشی دارد و ما طوری به او احترام می‌گذاریم که شایسته آن باشد. (۱) افشا کردن (۲) شایسته بودن (۳) پخش کردن، پراکندن (۴) به یاد آوردن، یادآوری کردن

۴۱- گزینه «۳» این ویروس تا زمان فعال شدن، در بافت‌های عصبی غیرفعال باقی می‌ماند. (۱) ذاتی، درونی (۲) مضر، زیان‌بار (۳) خاموش، نهفته، غیرفعال (۴) گوناگون

۴۲- گزینه «۱» رئیس شرکت از من خواسته برای کاهش هزینه‌ها، عناوین شغلی غیر ضروری را حذف کنم. (۱) ضروری، جدایی‌ناپذیر (۲) نامعلوم، تعیین نشده (۳) ناسازگار، نامناسب (۴) خالی از تبعیض، آشفته، بی‌ملاحظه

۴۳- گزینه «۲» فاکتورهای ژنتیکی طول عمر در خانواده هانک قوی هستند زیرا اکثر اعضای خانواده او بیش از نود سال عمر می‌کنند. (۱) موفقیت، شکوفایی (۲) طول عمر، عمر طولانی (۳) آگاهی، ادراک (۴) پیش‌بینی، انتظار

۴۴- گزینه «۴» میزان هوای خروجی از دریچه بسیار ناچیز بوده و برای خنک کردن اتاق کافی نیست. (۱) استثنائی، فوق‌العاده (۲) دنیوی (۳) مهم، خطیر (۴) ناچیز، جزئی

۴۵- گزینه «۱» دستگاه گرم‌کن فنجان باعث می‌شود که نوشیدنی شما حداقل یک ساعت دمای خود را حفظ کند. (۱) حفظ کردن (۲) وارونه کردن (۳) چرخاندن، چرخیدن (۴) پس‌روی کردن

۴۶- گزینه «۳» حصار در زمان تنفس (فاصله بین دو اجرا)، به علت تسلط پایین گلن به گیتار، اجرای تک‌نوازی او را ترک کردند. (۱) تأثیر، برخورد (۲) پذیرش، قبول (۳) خبرگی، تسلط (۴) اجرا، عملکرد

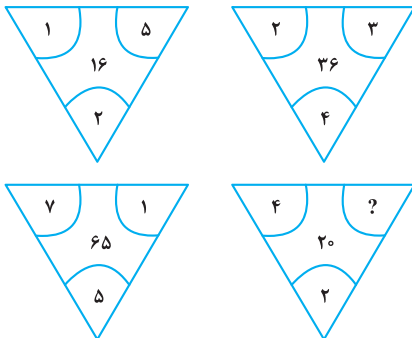
۴۷- گزینه «۲» جدول‌های این روزنامه قطعاً قابل حل هستند، هر چند هر چه به آخر هفته نزدیک‌تر می‌شویم، پیچیدگی جدول‌ها بیشتر شده طوری که جدول روز شنبه بسیار دشوار می‌باشد. (۱) منعطف (۲) قابل حل، حل‌شدنی (۳) ملموس (۴) سخت، دشوار

بخش چهارم: حل مسئله

■ راهنمایی: این بخش از آزمون استعداد، از انواع مختلف سؤال‌های کمی، شامل مقایسه‌های کمی، استعداد عددی و ریاضیاتی، حل مسئله و... تشکیل شده است. توجه داشته باشید به خاطر متفاوت بودن نوع سؤال‌های این بخش از آزمون، هر سؤال را براساس دستورالعمل ویژه‌ای که در ابتدای هر دسته سؤال آمده است، پاسخ دهید.

راهنمایی: هر کدام از سؤال‌های ۲۴ تا ۲۷ را به دقت بخوانید و جواب هر سؤال را در پاسخنامه علامت بزنید.

کله ۲۴- بین اعداد هر کدام از چهار شکل زیر، ارتباط خاص و یکسانی برقرار است. به جای علامت سؤال، کدام عدد زیر باید قرار بگیرد؟

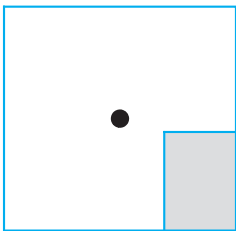
۸ (۱)

۶ (۲)

۵ (۳)

۴ (۴)

کله ۲۵- یک استخر خالی با کف مربع شکل را در نظر بگیرید. همواره قسمتی از کف استخر که سایه است (قسمت هاشورخورده در شکل زیر)، یک مستطیل با نسبت اضلاع ۲ به ۳ است. دقیقاً زمانی که لبه سایه به نقطه وسط استخر می‌رسد، چند درصد از مساحت کف استخر هنوز آفتاب است؟

۷۵ (۱)

۶۲/۵ (۲)

۳۷/۵ (۳)

۳۲/۵ (۴)

کله ۲۶- درآمد صادق نصف درآمد سعید، ولی هزینه‌های منزل صادق چهار برابر هزینه‌های منزل سعید است. اگر صادق ۶۰ درصد از درآمدش را صرف هزینه‌های خود کند، چه نسبتی از درآمد سعید برای هزینه‌های منزلش کافی است؟

$$\frac{3}{40} \quad (۴)$$

$$\frac{25}{100} \quad (۳)$$

$$\frac{3}{10} \quad (۲)$$

$$\frac{1}{16} \quad (۱)$$

کله ۲۷- در یک مرکز واکنش‌یون، با تزریق ۲۴ هزار واکنسن، تعداد واکنسن‌های موجود در آن مرکز، ۶۰ درصد کاهش می‌یابد. چند واکنسن دیگر اگر تزریق شود، تعداد واکنسن‌های باقی‌مانده ۴۰ درصد کاهش خواهد یافت؟

$$۸۰۰۰ \quad (۴)$$

$$۶۴۰۰ \quad (۳)$$

$$۴۸۰۰ \quad (۲)$$

$$۲۴۰۰ \quad (۱)$$

راهنمایی: سؤال ۲۸، شامل دو مقدار یا کمیت است، یکی در ستون «الف» و دیگری در ستون «ب». مقادیر دو ستون را با یکدیگر مقایسه کنید و با توجه به دستورالعمل، پاسخ صحیح را به شرح زیر تعیین کنید:

• اگر مقدار ستون «الف» بزرگ‌تر است، در پاسخنامه گزینه (۱) را علامت بزنید.

• اگر مقدار ستون «ب» بزرگ‌تر است، در پاسخنامه گزینه (۲) را علامت بزنید.

• اگر مقادیر دو ستون «الف» و «ب» با هم برابر هستند، در پاسخنامه گزینه (۳) را علامت بزنید.

• اگر براساس اطلاعات داده شده در سؤال، نتوان رابطه‌ای را بین مقادیر دو ستون «الف» و «ب» تعیین نمود، در پاسخنامه گزینه (۴) را علامت بزنید.

کله ۲۸- در یک آزمایشگاه میکروبی‌شناسی، ۶ کارشناس طی ۴ روز، ۱۲۰ آزمایش انجام می‌دهند.

(ب)

تعداد کارشناسانی که طی ۵ روز، ۱۷۵

آزمایش انجام می‌دهند.

(الف)

تعداد روزهایی که طی آن، ۸

کارشناس ۲۴۰ آزمایش انجام می‌دهند.

راهنمایی: با توجه به اطلاعات، جدول و نمودار زیر، به سؤال‌های ۲۹ و ۳۰ پاسخ دهید.

اطلاعات مربوط به بیماران بستری و ترخیصی ۳ بخش «الف»، «ب» و «ج» یک بیمارستان، جمع‌آوری شده است. جدول شماره ۱، نسبت بیماران بستری از مجموع بستری‌ها و نسبت بیماران ترخیصی از مجموع ترخیصی‌ها را به تفکیک هر بخش و جدول شماره ۲، نسبت بیماران ترخیصی هر بخش به مجموع بیماران همان بخش را نشان می‌دهد.

جدول شماره ۱- «نسبت بیماران بستری از مجموع بستری‌ها و نسبت بیماران ترخیصی از مجموع ترخیصی‌ها، به تفکیک هر بخش»

بیمار بخش	بستری	ترخیص
«الف»	$\frac{1}{5}$	$\frac{2}{5}$
«ب»	$\frac{3}{5}$	$\frac{2}{5}$
«ج»	$\frac{1}{5}$	$\frac{1}{5}$

جدول شماره ۲- «نسبت بیماران ترخیصی هر بخش به مجموع بیماران همان بخش»

بخش	«الف»	«ب»	«ج»
نسبت	$\frac{3}{4}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{3}{5}$

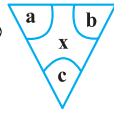
۲۹- نسبت تعداد بیماران (بستری و ترخیصی) بخش «الف» به بخش «ب»، کدام است؟

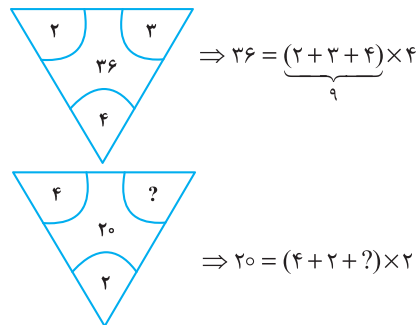
- (۱) $\frac{2}{9}$ (۲) $\frac{5}{12}$ (۳) $\frac{2}{3}$ (۴) $\frac{5}{8}$

۳۰- اگر تعداد بیماران ترخیصی بخش «ب» ۱۲۰ نفر باشد، مجموع بیماران بخش «ج»، چند نفر است؟

- (۱) ۱۰۰ (۲) ۱۲۰ (۳) ۱۶۰ (۴) ۲۴۰

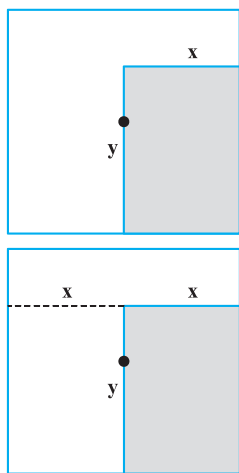
بخش چهارم: حل مسأله

۲۴- گزینه «۴» در هر ترکیب رابطه به صورت $x = (a + b + c) \times c$ است. مثلاً در ترکیب اول داریم:

بنابراین برای رابطه آخر داریم:

خب، علامت سؤال چند باشد تا وقتی مجموع اعداد داخل پراتنز در ۲ ضرب شد، حاصل ۲۰ شود؛ واضح است $= 4$ باید باشد تا مجموع اعداد داخل پراتنز ۱۰ شود تا وقتی در ۲ ضرب می‌شود حاصل ۲۰ شود.

۲۵- گزینه «۲» سؤال گفته یک مستطیل که نسبت اضلاعش همواره ۲ به ۳ است را سایه در نظر بگیرید. وقتی لبه این سایه به مرکز استخر (مربع شکل) می‌رسد، چند درصد مساحت کف استخر، هنوز آفتاب است؟ در واقع با افزایش سایه چنین مستطیلی مدنظر است که طول اضلاعش را نمی‌دانیم ولی می‌دانیم نسبت x به y ، همواره ۲ به ۳ است.

پس تا اینجا رابطه‌ی مقابل را داریم:

$$\frac{x}{y} = \frac{2}{3} \quad (*)$$

می‌خواهیم ببینیم مساحت نسبت قسمت هاشور نخورده به مساحت مربع چقدر است؟

برای راحتی کار می‌توانیم مساحت قسمت هاشورخورده به کل مربع را در نظر بگیریم و حاصل را از عدد ۱۰۰ کم کنیم. اما برای حل توجه کنید که چون عرض مستطیل هاشورخورده یا همان x ، دقیقاً به اندازه فاصله ضلع تا مرکز مربع است، پس طول ضلع مربع $2x$ است. پس داریم:

$$\text{نسبت مساحت قسمت هاشورخورده به مساحت مربع} = \frac{\text{مساحت مستطیل هاشورخورده}}{\text{مساحت مربع}} = \frac{x \times y}{(2x)^2} = \frac{xy}{4x^2} = \frac{y}{4x} = \frac{1}{4} \left(\frac{y}{x} \right)$$

خب، در تساوی (*) نسبت $\frac{x}{y} = \frac{2}{3}$ بود و یا می‌توان در نظر گرفت $\frac{y}{x} = \frac{3}{2}$ ، با جایگزینی در رابطه‌ی اخیر داریم:

$$\frac{\text{مساحت قسمت سایه}}{\text{مساحت مربع}} = \frac{1}{4} \left(\frac{y}{x} \right) = \frac{1}{4} \left(\frac{3}{2} \right) = \frac{3}{8} = 37.5\% \text{ (درصد)}$$

اما طراح از ما مساحت قسمت آفتاب به کل مربع را خواسته است که به راحتی با کم کردن این عدد از ۱۰۰ حاصل $100 - 37.5 = 62.5$ می‌شود.

۲۶- گزینه «۴» درآمد صادق را x و درآمد سعید را y در نظر می‌گیریم. هزینه صادق را x_1 و هزینه سعید را هم y_1 در نظر می‌گیریم. از صورت سؤال

$$x = \frac{1}{2}y ; (1) \quad , \quad y_1 = \frac{1}{4}x_1 ; (2) \quad \text{تساوی‌های مقابل را داریم:}$$

$$\frac{60}{100}x = x_1 \Rightarrow x = \frac{10}{6}x_1 = \frac{5}{3}x_1 \quad (3) \quad \text{همچنین می‌دانیم:}$$

$$\frac{y_1}{y} = \frac{\frac{1}{4}x_1}{2x} = \frac{\frac{1}{4}x_1}{2 \times \frac{5}{3}x_1} = \frac{1}{4 \times 2 \times \frac{5}{3}} = \frac{3}{40} \quad \text{می‌خواهیم بدانیم } \frac{y_1}{y} \text{ چقدر است؟ با کمک گرفتن از روابط ۱ و ۲ در ابتدا و سپس از رابطه‌ی (۳) داریم:}$$

۲۷- گزینه «۳» تعداد واکسن‌های موجود در این مرکز را در ابتدا x می‌نامیم. از جمله‌ی ابتدایی متن داریم:

$$x - 24000 = \frac{40}{100}x \Rightarrow x - \frac{4}{10}x = 24000 \Rightarrow \frac{6}{10}x = 24000 \Rightarrow \frac{3}{5}x = 24000 \Rightarrow x = 40,000$$

پس تعداد واکسن‌ها ۴۰,۰۰۰ عدد بوده است. گفته شده است که چند واکسن دیگر تزریق شود تا تعداد واکسن‌های باقی مانده ۴۰ درصد کاهش یابد؟

تعداد واکسن باقیمانده $40,000 - 24,000 = 16,000$ است. برای این که ۴۰ درصد این ۱۶,۰۰۰ عدد کم شود باید $\frac{40}{100} \times 16,000$ واکسن تزریق شود که

$$\frac{40}{100} \times 16,000 = \frac{40}{1} \times 160 = 6400 \quad \text{پس از ساده‌سازی و محاسبه ۶۴۰۰ عدد واکسن باید تزریق شود.}$$

۲۸- گزینه «۲» سؤال یک تناسب مرکب است، سراغ محاسبه‌ی مقدار ستون‌ها می‌رویم:

محاسبه مقدار ستون (الف):

$$\begin{array}{c|c} \text{آزمایش} & \text{روز کارشناس} \\ \hline ۱۲۰ & ۶ \times ۴ \\ \hline ۲۴۰ & ۸ \times x \end{array} \Rightarrow ۶ \times ۴ \times ۲۴۰ = ۱۲۰ \times ۸ \times x \xrightarrow{\text{طرفین تقسیم بر ۱۲}} ۶ \times ۴ \times ۲ = ۸x \Rightarrow ۴۸ = ۸x \Rightarrow x = ۶$$

محاسبه مقدار ستون (ب):

$$\begin{array}{c|c} \text{آزمایش} & \text{روز کارشناس} \\ \hline ۱۲۰ & ۶ \times ۴ \\ \hline ۱۷۵ & x \times ۵ \end{array} \Rightarrow ۶ \times ۴ \times ۱۷۵ = x \times ۵ \times ۱۲۰ \xrightarrow{\text{طرفین تقسیم بر ۲۴}} ۱۷۵ = ۵x \times ۵ \Rightarrow ۱۷۵ = ۲۵x \Rightarrow x = \frac{۱۷۵}{۲۵} = ۷$$

با توجه به این که مقدار ستون (الف) برابر با ۶ و مقدار ستون (ب) برابر با ۷ به دست آمده، لذا گزینه (۲) جواب سؤال است.

تعداد بیماران بستری و ترخیص در بخش (الف)، (ب) و (ج) را به ترتیب زیر نمایش می‌دهیم:

$$\begin{cases} \text{بخش (الف):} \\ x_1 = \text{تعداد بیماران بستری} \\ x_2 = \text{تعداد بیماران ترخیصی} \end{cases} \quad \begin{cases} \text{بخش (ب):} \\ y_1 = \text{تعداد بیماران بستری} \\ y_2 = \text{تعداد بیماران ترخیصی} \end{cases} \quad \begin{cases} \text{بخش (ج):} \\ z_1 = \text{تعداد بیماران بستری} \\ z_2 = \text{تعداد بیماران ترخیصی} \end{cases}$$

۲۹- گزینه «۳» در این سؤال طراح از ما نسبت $\frac{x_1 + x_2}{y_1 + y_2}$ را خواسته است. از جدول شماره (۲) داریم:

$$\frac{x_2}{x_1 + x_2} = \frac{3}{4} \Rightarrow 3(x_1 + x_2) = 4x_2 \Rightarrow x_1 + x_2 = \frac{4}{3}x_2 \quad ; (1)$$

$$\frac{y_2}{y_1 + y_2} = \frac{1}{2} \Rightarrow y_1 + y_2 = 2y_2 \quad ; (2)$$

تا اینجا کار می‌توان خواسته سؤال را به صورت مقابل برحسب دو متغیر x_1 و y_1 نوشت:

$$\frac{x_1 + x_2}{y_1 + y_2} = \frac{\frac{4}{3}x_2}{2y_2} = \frac{4}{6} \left(\frac{x_2}{y_2} \right) = \frac{2}{3} \left(\frac{x_2}{y_2} \right) \quad ; (*)$$

اگر نسبت $\frac{x_2}{y_2}$ را پیدا کنیم، کار تمام است. سراغ جدول شماره (۱) می‌رویم:

$$\begin{cases} \text{بیماران ترخیصی بخش (الف)} \\ \text{کل بیماران ترخیصی} \end{cases} = \frac{x_2}{x_2 + y_2 + z_2} = \frac{2}{5} \quad \xrightarrow{\text{تقسیم طرفین دو رابطه بر هم}} \frac{x_2}{y_2} = \frac{\frac{2}{5}}{\frac{2}{5}} = 1$$

پس در رابطه (*) به جای $\frac{x_2}{y_2}$ ، عدد یک قرار می‌دهیم و لذا جواب سؤال $\frac{2}{3} \times 1 = \frac{2}{3}$ می‌شود.

۳۰- گزینه «۱» در این سؤال می‌دانیم $y_2 = 120$ و دنبال $z_1 + z_2$ هستیم.

با توجه به جدول شماره (۱)، $\frac{2}{5}$ از کل ترخیصی‌ها مربوط به بخش (ب) و $\frac{2}{5}$ از ترخیصی‌ها مربوط به بخش (الف) و $\frac{1}{5}$ از ترخیصی‌ها مربوط به بخش (ج) هستند. اگر تعداد کل ترخیصی‌ها را N بنامیم، داریم:

$$\frac{2}{5}N = 120 \Rightarrow N = 300$$

پس تعداد ترخیصی‌های بخش (ج) برابر با $\frac{1}{5} \times 300 = 60$ بوده است. حالا به جدول شماره (۲) مراجعه می‌کنیم.

$$\frac{\text{بیماران ترخیصی در بخش (ج)}}{\text{مجموع بیماران بخش (ج)}} = \frac{3}{5} \Rightarrow \frac{60}{60+a} = \frac{3}{5} \Rightarrow 300 = 180 + 3a \Rightarrow 3a = 120 \Rightarrow a = 40$$

پس مجموع بیماران $60 + 40 = 100$ می‌شود.

If I'm asked what the next most important quality is for a novelist, that's easy too: focus—the ability to concentrate all your limited talents on whatever's critical at the moment. Without that you can't accomplish anything of value, while, if you can focus effectively, you'll be able to compensate for an erratic talent or even a shortage of it. I generally concentrate on work for three or four hours every morning. I sit at my desk and focus totally on what I'm writing. I don't see anything else; I don't think about anything else.

After focus, the next most important thing for a novelist is, hands down, endurance. If you concentrate on writing three or four hours a day and feel tired after a week of this, you're not going to be able to write a long work. What's needed for a writer of fiction - at least one who hopes to write a novel - is the energy to focus every day for half a year, or a year, two years

Fortunately, these two disciplines - focus and endurance - are different from talent, since they can be acquired and sharpened through training. You'll naturally learn both concentration and endurance when you sit down every day at your desk and train yourself to focus on one point. This is a lot like the training of muscles ... gradually you'll expand the limits of what you're able to do. Almost imperceptibly you'll make the bar rise. This involves the same process as jogging every day to strengthen your muscles and develop a runner's physique Patience is a must in this process, but I guarantee the results will come The great mystery writer Raymond Chandler once confessed that even if he didn't write anything, he made sure he sat down at his desk every single day and concentrated.

 51- What is the primary purpose of the passage?

- 1) To point out the shortcomings of a common understanding of a special ability
- 2) To illuminate the factors underlying a phenomenon
- 3) To categorize a concept based on a common theme
- 4) Contrast the alternative interpretations of a skill

 52- In paragraph 1, the writer has used an analogy in order to

- 1) correct a misunderstanding
- 2) deflate his early statement
- 3) downplay the role of talent
- 4) further support his thesis

 53- Which of the following best describes the function of paragraph 2 in relation to the central theme of paragraph 1?

- 1) Qualifies it to some extent
- 2) Rejects it invoking the history of art
- 3) Accentuates it with further examples
- 4) Introduces a number of exceptions to it

 54- What does the passage state about Schubert and Mozart?

- 1) They vanished from the world of art when their fame had begun to wane.
- 2) Their present-day appeal is wholly attributable to their unworldly genius.
- 3) Their early death made a contribution to their unprecedented renown.
- 4) They perished at a time when they were in their heydays.

 55- Which of the following statements is true, according to the passage?

- 1) One's talent is not under one's full control.
- 2) The qualities required to make someone a great novelist are acquired rather than innate.
- 3) Anyone short of talent is highly unlikely to be able to produce a decent novel of enough length.
- 4) Focus and endurance are two qualities that can be picked up very fast in formal training sessions.

PASSAGE 2:

Polar bears are being increasingly threatened by the effects of climate change, but their disappearance could have far-reaching consequences. They are uniquely adapted to the extreme conditions of the Arctic Circle, where temperatures can reach - 40°C. One reason for this is that they have up to 11 centimeters of fat underneath their skin. Humans with comparative levels of adipose tissue would be considered obese and would be likely to suffer from diabetes and heart disease. Yet the polar bear experiences no such consequences.

A 2014 study by Shi Ping Liu and colleagues sheds light on this mystery. They compared the genetic structure of polar bears with that of their closest relatives from a warmer climate, the brown bears. This allowed them to determine the genes that have allowed polar bears to survive in one of the toughest environments on Earth. Liu and his colleagues found the polar bears had a gene known as APoB, which reduces levels of low-density lipoproteins (LDLs) - a form of 'bad' cholesterol. In humans, mutations of this gene are associated with increased risk of heart disease. Polar bears may therefore be an important study model to understand heart disease in humans.

The genome of the polar bear may also provide the solution for another condition, one that particularly affects our older generation: osteoporosis. This is a disease where bones show reduced density, usually caused by insufficient exercise, reduced calcium intake or food starvation. Bone tissue is constantly being remodeled, meaning that bone is added or removed, depending on nutrient availability and the stress that the bone is under. Female polar bears, however, undergo extreme conditions during every pregnancy. Once autumn comes around, these females will dig maternity dens in the snow and will remain there throughout the winter, both before and after the birth of their cubs. This process results in about six months of fasting, where the female bears have to keep themselves and their cubs alive, depleting their own calcium and calorie reserves. Despite this, their bones remain strong and dense.

Physiologists Alanda Lennox and Allen Goodship found an explanation for this paradox in 2008. They discovered that pregnant bears were able to increase the density of their bones before they started to build their dens. In addition, six months later, when they finally emerged from the den with their cubs, there was no evidence of significant loss of bone density. Hibernating brown bears do not have this capacity and must therefore resort to major bone reformation in the following spring. If the mechanism of bone remodeling in polar bears can be understood, many bedridden humans, and even astronauts, could potentially benefit.

 56- What is the passage mainly concerned with?

- 1) The medical benefits of the polar bear for humanity
- 2) Differences between the polar bear and the brown bear
- 3) The way the polar bear has managed to survive over time
- 4) The physiological similarity between polar bears and humans

 57- Which of the following can be understood from the passage about the study by Shi Ping Liu and colleagues?

- 1) It ushered in further studies designed to use animals' physiology to combat diseases in humans.
- 2) It was motivated by the polar bear's exceptional ability to overcome diseases that are fatal to humans.
- 3) It revealed the reason why the polar bear is immune to a condition that is detrimental to humans.
- 4) It led to the discovery of a special gene whose mutation is believed to have terrible consequences for humans.

 58- Which of the following does the underlined "one" in paragraph 3 refer to?

- 1) genome
- 2) condition
- 3) solution
- 4) polar bear

 59- Which of the following is NOT stated about the pregnant polar bear?

- 1) It does not significantly lose the strength and density of its bone, although it does not eat anything for about six months.
- 2) It stays, for some time, in the den it constructs not only before but also after the birth of its cubs.
- 3) It begins to augment the density of its bone shortly after building its den to start fasting.
- 4) It consumes its own calcium and calorie reserves during the time it is in its den.

 60- What rhetorical function or technique is not used in the development of the main point in the last paragraph?

- 1) Process description
- 2) Appeal to authority
- 3) Contrast
- 4) Causality

متن ۲:

خرس‌های قطبی به طور فزاینده‌ای تحت تأثیر تغییرات اقلیمی تهدید می‌شوند اما ناپدید شدن آنها می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای در پی داشته باشد. آنها به طرز بی‌نظیری با شرایط نامعتدل مدار قطب شمال سازگارند، جایی که دمای هوا به چهل درجه سانتیگراد زیر صفر می‌رسد. یکی از دلایل این است که آنها بیش از یازده سانتی‌متر چربی زیر پوست خود دارند. انسان‌ها با این سطح نسبی بافت چربی، افراد چاق محسوب می‌شوند و احتمالاً از دیابت و بیماری قلبی رنج می‌برند. اما، خرس قطبی چنین عواقبی را تجربه نمی‌کند.

مطالعه‌ای که در سال ۲۰۱۴ توسط شی پینگ لیو و همکارانش صورت گرفت، این راز را برملا می‌کند. آنها ساختار ژنتیکی خرس‌های قطبی را با ساختار ژنتیکی نزدیک‌ترین خویشاوندانشان یعنی خرس‌های قهوه‌ای از آبهوایی گرم‌تر مقایسه کردند. با این کار، آنها مجاز به تعیین ژن‌هایی شدند که به خرس‌های قطبی اجازه بقا در یکی از دشوارترین محیط‌های کره زمین را داده است. لیو و همکارانش پی بردند که خرس‌های قطبی ژنی به نام ApoB دارند که سطوح لیپوپروتئین‌های کم چگال یا همان LDL - کلسترول بد {خون} - را کاهش می‌دهد. در انسان‌ها، جهش‌های ناگهانی این ژن با افزایش خطر بیماری قلبی همراه است. بنابراین، خرس‌های قطبی ممکن است یک مدل مطالعه مهم برای درک بیماری‌های قلبی در انسان‌ها باشند.

ژنوم خرس قطبی همچنین ممکن است راه‌حلی برای بیماری دیگری ارائه دهد، بیماری‌ای که به ویژه بر نسل قدیمی ما تأثیر می‌گذارد: پوکی استخوان. این نوعی بیماری است که در آن استخوان‌ها کاهش تراکم نشان می‌دهند و معمولاً ناشی از ورزش ناکافی، کاهش دریافت کلسیم یا گرسنگی غذایی است. بافت استخوان مدام در حال بازسازی است؛ بدین معنی که استخوان بسته به در دسترس بودن مواد مغذی و استرسی که تحت آن است، می‌تواند اضافه یا حذف شود. با این وجود، خرس‌های قطبی ماده طی هر بارداری، شرایط بسیار سختی را تحمل می‌کنند. وقتی که فصل پاییز فرا می‌رسد، این خرس‌های ماده لانه‌هایی برای وضع حمل در برف‌ها حفر می‌کنند و در طول فصل زمستان، هم قبل و هم بعد از تولد توله‌هایشان در آنجا خواهند ماند. این فرایند منجر به حدود شش ماه روزه‌داری می‌شود که طی آن خرس‌های ماده باید خود و توله‌هایشان را زنده نگه دارند و ذخایر کلسیم و کالری خود را از دست بدهند. با این وجود، استخوان‌هایشان قوی و متراکم باقی می‌ماند.

فیزیولوژیست، آلاندا اینوکس و آلین گودشپ در سال ۲۰۰۸، توضیحی برای این پارادوکس پیدا کردند. آنها کشف کردند که خرس‌های باردار قبل از اینکه شروع به ساختن لانه‌هایشان کنند، می‌توانند تراکم استخوان‌های خود را افزایش دهند. به علاوه، شش ماه بعد، وقتی بالاخره همراه با توله‌هایشان از لانه خارج شدند، هیچ مدرکی از کاهش محسوس تراکم استخوان وجود نداشت. خرس‌های قهوه‌ای که به خواب زمستانی می‌روند، این ظرفیت را ندارند و بنابراین، باید در بهار آینده به بازسازی اساسی استخوان متوسل شوند. اگر بتوان مکانیزم بازسازی استخوان در خرس‌های قطبی را درک کرد، بسیاری از انسان‌های بستری و حتی فضانوردان هم می‌توانند به طور بالقوه از آن بهره‌مند شوند.

۵۶- گزینه «۱» متن اساساً به چه چیزی پرداخته است؟

گزینه (۱): مزایای پزشکی خرس قطبی برای انسان

توضیح: سؤال از نوع main topic است، پس باید گزینه‌ای انتخاب شود که در کل متن مورد بحث قرار گرفته. با یک نگاه سریع می‌توان به گزینه (۱) رسید. همچنین در اینجا آخرین جمله متن خیلی کمک‌کننده است:

If the mechanism of bone remodeling in polar bears can be understood, many bedridden humans, and even astronauts, could **potentially benefit**.

۵۷- گزینه «۳» کدام‌یک از موارد زیر درباره پژوهش شی پینگ لیو و همکارانش از متن برداشت می‌شود؟

گزینه (۳): این پژوهش نشان داد {مشخص کرد} که چرا خرس قطبی در برابر بیماری‌ای که برای انسان‌ها مضر است، ایمن می‌باشد.

توضیح: گزینه (۱) به وضوح رد می‌شود اما سه گزینه دیگر نیاز به بررسی دقیق‌تر دارند:

بررسی گزینه (۲): «توانایی خارق‌العاده خرس قطبی برای غلبه بر بیماری‌هایی که برای انسان مرگبار هستند، دلیل و علت انجام این پژوهش بود.» اول از همه اینکه طراح با کاربرد واژه fatal (مرگبار)، دیابت و بیماری‌های قطبی را زیادی بزرگ کرده و در هیچ کجای متن حرفی از مرگبار بودن این بیماری‌ها زده نشده. ثانیاً، اینکه طراح گفته overcome diseases به این معناست که خرس قطبی به این بیماری‌ها مبتلا می‌شود اما این توانایی را دارد که بر آنها غلبه کند؛ در حالی که متن گفته خرس قطبی به رغم چربی زیادش به این بیماری‌ها مبتلا نمی‌شود.

بررسی گزینه (۳): جواب در خط زیر یافت می‌شود:

A 2014 study by Shi Ping Liu and colleagues sheds light on **this mystery**.

this mystery (این معما) به این برمی‌گردد: «چرا خرس قطبی به رغم لایه‌های چربی ۱۱ سانتی‌متری دچار بیماری قلبی و دیابت نمی‌شود؟»

بررسی گزینه (۴): «این پژوهش به کشف ژن خاصی انجامید که گفته می‌شود جهش پیامدهای وحشتناکی برای انسان دارد.» در اینجا هم ایرادی که می‌توان گرفت شاید به کارگیری terrible consequences باشد.

۵۸- گزینه «۲» ضمیر one در پاراگراف ۳ به condition برمی‌گردد.

۵۹- گزینه «۳» کدامیک از موارد زیر در مورد خرس قطبی باردار در متن بیان نشده است؟

گزینه (۳): تراکم استخوانش را اندکی بعد از ساخت لانه افزایش می‌دهد تا شروع به روزه‌داری و غذا نخوردن کند.

توضیح: بررسی گزینه (۱): طبق جمله زیر کنار می‌رود:

In addition, six months later, when they finally emerged from the den with their cubs, there was *no evidence of significant loss of bone density*.

بررسی گزینه (۲): طبق جمله زیر کنار می‌رود:

Once autumn comes around, these females will dig maternity dens in the snow and will remain there throughout the winter, both *before and after the birth of their cubs*.

بررسی گزینه (۳): طبق جمله زیر جواب است:

They discovered that pregnant bears were able to increase the density of their bones **before** they started to build their dens.

بررسی گزینه (۴): طبق جمله زیر کنار می‌رود:

... cubs alive, *depleting their own calcium and calorie reserves*.

۶۰- گزینه «۱» در توسعه ایده و نکته اصلی پاراگراف آخر از کدامیک از فنون بلاغتی زیر استفاده نشده است؟

گزینه (۱): توصیف فرایند

توضیح: بررسی گزینه (۲): اشاره به دو فیزیولوژیست در ابتدای پاراگراف، نشان‌دهنده «متوسل شدن به نظر دیگران» (appeal to authority) است.

بررسی گزینه (۳): مقایسهٔ مجدد خرس قطبی و خرس قهوه‌ای، نشان‌دهنده استفاده از فن contrast (مقایسه) در این پاراگراف است.

بررسی گزینه (۴): کاربرد عبارت explanation for this paradox به معنی حضور رابطه علت معلولی (causality) در این پاراگراف است.

بخش چهارم: استعداد منطقی

■ **راهنمایی:** برای پاسخگویی به سؤال‌های این بخش، لازم است موقعیتی را که در هر سؤال مطرح شده، مورد تجزیه و تحلیل قرار دهید و سپس گزینه‌های را که فکر می‌کنید پاسخ مناسب‌تری برای آن سؤال است، انتخاب کنید. هر سؤال را با دقت بخوانید و با توجه به واقعیت‌های مطرح‌شده در هر سؤال و نتایج که بیان شده و بیان نشده ولی قابل استنتاج است، پاسخی را که صحیح‌تر به نظر می‌رسد، انتخاب و در پاسخنامه علامت بزنید.

کلمه ۲۱- مکالمات خیالی به معنی صحبت‌های خیالی در عالم واقع یا در عالم خواب از زبان اشخاص غیرواقعی، اشیا و یا حیوانات، سبک انتقادی نوینی بود که در مطبوعات دوره قاجار برای بیان انتقادهای سیاسی - اجتماعی نسبت به اقدامات دولت قاجار، به‌ویژه شخص محمدعلی شاه و دیگر مخالفان مشروطه، مورد استفاده قرار گرفته است. استفاده از این سبک، به دلیل الگوبرداری‌های متعدد مبانی سیاسی - اجتماعی موجود در مشروطه از گفتمان انقلاب کبیر فرانسه و روشنفکران تأثیرگذار بر آن انقلاب، به‌نظر می‌رسد براساس آشنایی با رویکردهای انتقادی فرنگ، مورد تقلید قرار گرفته است. این وجه نوین انتقادی، نخست در آثار کسانی چون ملک‌مخاں و آخوندزاده استفاده شد و پس از آن، مطبوعات فارسی‌زبان برون‌مرزی مانند اختر، قانون، ثریا، پرورش و حبل‌المتین، به دلیل عدم نظارت دولت قاجار، به استفاده از آن برای بیان انتقادهای خود پرداختند.

کدام مورد، در صورتی که صحیح فرض شود، به بهترین وجه، ادعای مربوط به بروز و استفاده از مکالمات خیالی در مطبوعات دوره قاجار را تضعیف می‌کند؟

- ۱) کسانی که از این شیوه نگارشی استفاده کردند، با نمونه این شیوه نگارش که در ادبیات فارسی به‌صورت متون منثور و مسجع در قرون قبل وجود داشته است، کاملاً آشنا بودند.
- ۲) مطبوعات فارسی‌زبان برون‌مرزی، به همان اندازه مطبوعات فارسی‌زبان برون‌مرزی، از شیوه مکالمات خیالی برای بیان مسائل اجتماعی استفاده می‌کردند.
- ۳) بسیاری از روشنفکران انقلاب فرانسه، از شیوه‌های نگارشی تقلیدی استفاده می‌کردند.
- ۴) استفاده از مکالمات خیالی، از قدرت کافی برای انتقاد سیاسی برخوردار نبود.

کلمه ۲۲- محتوای کتب درسی و تمرین‌های آن‌ها باعث شده است که معلمان نتوانند از روش‌های فعال تدریس استفاده کنند. تحلیل محتوای کتب درسی دوره دبیرستان نشان می‌دهد که تنها ۳۷ درصد معیارهای روش‌های تدریس فعال در کتب درسی این دوره اعمال شده است. بنابراین، معلمین خود اقدام به طراحی آموزش فعال محتوای کتب درسی می‌کنند تا شاگردان به درستی و کامل با مفاهیمی که ارائه می‌گردد، آشنا شوند و امکان برهم‌زدن نظم کلاس نیز از دانش‌آموزان خاطی سلب شود. با این وضع، ضروری است که محتوای کتب درسی با توجه به چگونگی آموزش و اعمال روش‌های تدریس فعال بازنگری گردد.

کدام مورد، فرض موجود در استدلال فوق است؟

- ۱) آنانی که کتب درسی دوره دبیرستان را طراحی کرده‌اند، اعتقادی به لزوم استفاده از روش‌های نوین آموزش نداشته‌اند.
- ۲) با اعمال تغییرات محتوایی در کتب درسی، می‌توان باعث ارتقای نمرات درسی دانش‌آموزان به طور معنی‌دار شد.
- ۳) معلمین دبیرستان آشنایی لازم را با تهیه و تدوین تمرین‌های درسی براساس روش تدریس فعال دارند.
- ۴) متخصصین تهیه و تدوین مواد درسی، به هنگام تهیه و تدوین مطالب مربوطه برای سطح دبیرستان، بهتر است با معلمین مربوطه همفکری کنند.

کلمه ۲۳- در دیدگاه رفتارگرایان، انسان یک ارگانیسم تجربه‌گراست که استعداد بالقوه‌ای برای هر رفتاری دارد. به اعتقاد این گروه، انسان در بدو تولد، مانند لوح سفیدی است که هیچ چیزی بر آن نوشته نشده است. در این مکتب، هدف تعلیم و تربیت، تشکیل ذهن به وسیله ایجاد ارتباط و اتحاد میان محتویات ذهنی که به وسیله امور خارجی وارد ذهن شده است، می‌باشد. بنابر این نظریه، قوای ذهنی مثل حافظه، دقت و تفکر، ادراک و حتی احساسات عبارتند از ترتیبات و تداعی‌هایی که در اثر برخورد ذهن با عوامل و موقعیت‌های جدید به وجود آمده‌اند. جان لاک، جان استوارت میل، دیوید هیوم و جرج برکلی، به گسترش تجربه‌گرایی یاری رساندند. به اعتقاد آن‌ها، معرفت واقعی از راه حواس حاصل می‌شود و ادراک تجربه حسی، تنها وسیله ارتباط انسان با واقعیت‌ها و جهانی است که او را دربر گرفته است.

کدام مورد، در صورتی که صحیح فرض شود، به بهترین وجه، دیدگاه رفتارگرایان را، آن‌گونه که در متن توصیف شده است، زیر سؤال می‌برد؟

- ۱) حافظه، دقت و تفکر، ادراک و احساسات افراد مختلف، به‌خاطر تفاوت در شرایط زندگی و تجربیات مختلف، به شکل واحدی رشد و قوام نمی‌یابند.
- ۲) برخی حامیان رفتارگرایی، برداشت درست و کاملی از تمامی اصول این مکتب ندارند.
- ۳) امروزه روان‌شناسان بر این باورند که در صورت تلاش، شاید بتوان مکتب تعلیم و تربیتی جامع‌تر و متفاوت از رفتارگرایی فراهم آورد.
- ۴) ثابت شده است که بسیاری از ادراکات و باورهای ذهنی افراد، ژنتیکی است و همراه آن‌ها به دنیا می‌آیند.

کج ۲۴- برای بازنگریستن نهایی به آنچه در این سطور آمد، اینک به سخن آغازین درباره معنای عالم در زبان متداول فارسی برمی‌گردیم. عالمی که درباره هویت غربی - شرقی آن گفتیم، معنایش همان است که در زبان محاوره و روزمره می‌گوییم. این عالمی که ما آدمیان امروزین برای خود ساخته‌ایم، در وهله اول، نشان غرب بر پیشانی دارد و در پی و در واکنش به آن است که، شرقی یا اسلامی یا ملی یا نظیر آن‌ها می‌شود و این، یعنی چنین هویتی، ثانوی است و عرضی. این عالم درعین‌حال، عالمی است مجازی، مجاز خود ماست و از هیچ جبر واقعی و نفس‌الامری بر نمی‌آید. پس چنین عالمی کدام مورد، به منطقی‌ترین وجه، جای خالی در متن را کامل می‌کند؟

- ۱) عناصر محتوایی قابل تجزیه و تحلیلی ندارد، چرا که از بنیان بوج است
- ۲) برهم‌زدنی و به‌هم‌خوردنی هم هست
- ۳) حالا حالاها مسلط و چیره می‌ماند
- ۴) غرب‌زدگی را هم با خود دارد

کج ۲۵- یکی از علت‌های دیگر بروز تنبلی اجتماعی، این است که افراد حاضر در گروه، تصور می‌کنند دیگران سخت کار نمی‌کنند و لذا با احساس کم‌کاری سایرین، تنبلی خود را توجیه می‌کنند. گفته‌های کارکنان یک سازمان را در مواقعی که برای کم‌کاری زیر سؤال می‌روند، می‌توان در این قالب تفسیر کرد. برخی در پاسخ به این سؤال، مدعی هستند آنان که سخت کار می‌کنند، با آن‌هایی که تنبلی می‌کنند، در عمل تفاوتی ندارند. این پدیده «دلیل تراشی» نامیده می‌شود که به صورت غیرمستقیم، بر از بین بردن انگیزه پیشرفت مؤثر است که خود، از دلایل اساسی تنبلی اجتماعی در سازمان است. علت دیگر تنبلی اجتماعی، نبودِ وفاق سازمانی در سازمان یا گروه و یا عدم شناسایی سهم هر فرد در گروه و عدم نگرانی نسبت به ارزیابی شدن است؛ زیرا به میزانی که در گروه، ارزیابی و نظارت کاهش پیدا کند، به همان میزان هم تنبلی اجتماعی بالا می‌رود.

کدام مورد را می‌توان به درستی، از متن فوق استنباط کرد؟

- ۱) کار گروهی می‌تواند یک دلیل تنبلی اجتماعی باشد، چون در کار گروهی، مکانیسمی برای تعیین سهم واقعی هر فرد در تکمیل پروژه محوله وجود ندارد.
- ۲) دلیل اصلی عدم پیشرفت فردی کارکنان در سازمان‌هایی که مبتلا به تنبلی اجتماعی هستند، عدم نظارت کافی بر حسن انجام کار است.
- ۳) در جوامعی که تنبلی اجتماعی وجود دارد، همدلی سازمانی و حسن مسئولیت‌پذیری کم می‌شود.
- ۴) تنبلی اجتماعی پدیده‌ای است که بروز و رشد آن، تحت‌تأثیر عوامل برون‌فردی قرار دارد.

بخش چهارم: استعداد منطقی

۲۱- گزینه «۱» ادعای مربوط به بروز و استفاده از مکالمات خیالی در مطبوعات دوره قاجار این است که با توجه به الگوبرداری‌های متعدد انقلاب مشروطه از گفتمان انقلاب کبیر فرانسه و روشنفکران تأثیرگذار بر آن انقلاب، این شیوه نگارشی هم از آن‌ها الهام گرفته شده است؛ پس اگر فرض کنیم افرادی که از این شیوه نگارشی استفاده کرده‌اند، با نمونه این شیوه نگارش در ادبیات فارسی در قرون قبل آشنایی کامل داشته‌اند، ادعای متن تضعیف می‌گردد.

۲۲- گزینه «۳» متن این موضوع را بیان می‌کند که محتوای کتب درسی براساس روش تدریس فعال نیست و استدلال می‌نماید که می‌بایست محتوای کتب درسی با توجه به چگونگی آموزش و اعمال روش‌های تدریس فعال بازنگری گردد؛ مفروض پنهان این استدلال که اگر برقرار نباشد، استدلال اساساً نادرست خواهد شد، این است که می‌بایست خود معلمان دبیرستان نیز آشنایی لازم را با تهیه و تدوین تمرین‌های درسی براساس روش تدریس فعال داشته باشند.

۲۳- گزینه «۴» رفتارگرایان این دیدگاه را دارند که انسان چون لوح سفید متولد می‌گردد؛ بنابراین این موضوع که ثابت شده است که بسیاری از ادراکات و باورهای ذهنی افراد، ژنتیکی است و همراه آن‌ها به دنیا می‌آیند، دیدگاهشان را زیر سؤال می‌برد.

۲۴- گزینه «۲» انتهای متن در مورد مجازی بودن عالم و جبری نبودن و گزینشی بودن آن سخن می‌گوید؛ پس این عالم هم‌چنان قابلیت تغییر دارد و «برهم‌زدنی و به‌هم‌خوردنی هم است».

۲۵- گزینه «۴» عواملی که متن در مورد بروز و رشد پدیده تنبلی اجتماعی برمی‌شمرد (نظیر مقایسه افرادی که سخت کار می‌کنند و افرادی که تنبلی می‌کنند و یا نبود وفاق سازمانی و عدم شناسایی سهم هر فرد در گروه و عدم نگرانی نسبت به ارزیابی شدن)، عواملی برون‌فردی محسوب می‌گردند.

سؤالات حقوق بین الملل عمومی

مجموعه دروس تخصصی (متون فقه جهاد)، حقوق بین الملل عمومی، حقوق سازمان های بین المللی

که ۱- از عبارت زیر، کدام مورد استفاده می شود؟

«کل أرض فُتِحَتْ عنوةً و كانت مُحياةً فهي للمسلمين قاطبةً و الغانمون في الجملة.»

- (۱) اراضی مفتوح العنوه، اجمالاً به تمام مسلمین و غانمین تعلق دارد.
- (۲) اراضی مفتوح العنوه، به تمام مسلمین و از جمله غانمین تعلق دارد.
- (۳) اراضی مفتوح العنوه، به تمام مسلمین و برخی از غانمین تعلق دارد.
- (۴) اراضی مفتوح العنوه، به تمام مسلمین و اجمالاً به غانمین تعلق دارد.

که ۲- در خصوص کفار غیر اهل کتاب، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) لایؤخذ منهم الجزية ولكن يجوز الامان لهم ولو من غیر الامام.
- (۲) یؤخذ منهم الجزية و يجوز الامان معهم من الامام.
- (۳) لو التزموا بشرائط الذمة اخذ منهم الجزية.
- (۴) يجوز عقد الامان معهم و العاقد هو الامام.

که ۳- مفهوم عبارت زیر چیست؟

«يجب على من علم بالحال النهوض، اذا لم يعلم قدرة المقصودين على المقاومة.»

- (۱) کسی که علم به احکام قیام دارد، واجب است دیگران را نسبت به مقاومت آگاه کند.
- (۲) واجب است فردی که عالم به زمان خود است، قیام کند، اگر بداند که در مقابل او مقاومت نمی شود.
- (۳) کسی که علم بالفعل به نهضت دارد، اگر قدرت داشته باشد، باید مقاومت کند و مقصود خود از مقاومت را بیان کند.
- (۴) کسی که از تهاجم به سرزمین اسلامی آگاه است و نداند که مورد هجوم قرار گرفته ها قدرت مقاومت دارند، باید اقدام به دفاع کند.

که ۴- جای خالی عبارت زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید.

«ان احتیج الی غزو أحدٍ و هناك و معسر، و جب علی احد الامرین اما الخروج بنفسه او تجهيز المعسر.»

- (۱) موسر - المعسر
- (۲) موسر - الموسر
- (۳) مقتر - المقتر
- (۴) موسر - المقتر

که ۵- مراد از «اصل» در عبارت زیر چیست؟

«من اسلم فی بلاد الشرك او كان فیها و يمكنه اظهار دينه لعشيرة تمنعه او غير ذلك، لاتجب علیه المهاجرة، للاصل.»

- (۱) اصل استصحاب
- (۲) اصل احتیاط
- (۳) اصل برائت
- (۴) اصل تخییر

که ۶- مطابق متن زیر، کدام مورد صحیح است؟

«ان قتل الكافر الحربی واجب، فمتی امکن الوصول الیه من دون مقدمة محرمة فعل و الا تعارض خطاب الوجوب و الحرمة، فمع عدم الترجیح ینتجه التخییر.»

- (۱) حکم قتل کافر حربی در صورت توقف بر امر حرام تخییر است، مگر آنکه ترجیحی در بین باشد.
- (۲) حکم دستیابی به کافر حربی در صورتی که متوقف بر امر حرامی باشد، مطلقاً تخییر است.
- (۳) کشتن کافر حربی واجب است، حتی اگر متوقف بر فعل حرامی باشد.
- (۴) قتل کافر حربی واجب است، مگر آنکه متوقف بر امر حرامی باشد.

که ۷- ما هو الصحیح فی احکام الجهاد؟

- (۱) لایجوز قتل الترس ممن لایقتل من النساء و الصبیان.
- (۲) یقتل الشیخ الفانی الا ان یعاون برأی او قتال.
- (۳) یقتل الراهب و الکبیر اذا کان ذا رأی او قتال.
- (۴) یجوز قتل الصبیان و النساء و ان لم یعاونوا.

که ۸- کدام مورد، با مضامین عبارت زیر، سازگارتر است؟

«إذا كان علیه دين مؤجل فليس لصاحبه منعه من الجهاد و ان علم حلوله قبل رجوعه و لم يترك مالاً في بلده يقابله و لا ضامناً لعدم استحقاق المطالبة.»

- (۱) چون دین مؤجل سبب مطالبه بالفعل نیست، دائن نمی تواند مدیون به دین مؤجل را از رفتن به جهاد منع کند.
- (۲) منع مدیون از جهاد توسط دائن، تنها در صورتی صحیح است که رزمنده مدیون مالی در شهر نداشته باشد و ضامنی هم برای ادای دینش نداشته باشد.
- (۳) تکلیف به انجام جهاد، در هر حال با تکلیف به ادای دین تزاخم نمی کند، چون با وجود وجوب جهاد، دائن استحقاق مطالبه دین خود از مدیون را ندارد.
- (۴) اگر سرسید دین مدیون، پیش از زمان بازگشت از جبهه باشد و مدیون ضامن هم نداشته باشد، دائن می تواند مدیون را از رفتن به جهاد منع نماید.

کدام مورد، با متن عربی زیر، مناسب تر است؟

«لو تحاکم الینا ذمیان کان الحاکم مخیراً بین الحکم علیهما بحکم الاسلام و بین الاعراض عنهم بلاخلاف أجده فیه بیننا.»

- (۱) در حل و فصل دعوی دو ذمی توسط حاکم اسلامی، حاکم یا براساس مبانی اسلام حکم می کند یا از باب امر به معروف و نهی از منکر، از آنان اعراض و روگردانی می نماید.
- (۲) اختلافی در میان فقیهان شیعی نیست که در صورت طرح دعوا توسط دو ذمی نزد حاکم اسلامی، حاکم مجاز است از رسیدگی به دعوا خودداری کند.
- (۳) در حل و فصل دعوی میان دو ذمی، تنها راه حل از نظر فقه، حکم براساس مبانی اسلامی است و در این باره، اختلافی میان فقیهان وجود ندارد.
- (۴) حاکم اسلامی، مخیر است که دعوی را براساس احکام اسلام یا شریعت خودشان حل و فصل کند.

کدام مورد عبارت زیر، کدام مورد صحیح است؟

«ان سبى الطفل منفرداً عن أبويه الکافرين: يتبع السابى فى الاسلام كما هو المحكى عن المخالفين أجمع.»

- (۱) حکم دین طفل، بسته به اینکه او همراه با پدر و مادر غیرمسلمان خود اسیر شود یا جدا از آنان باشد، متفاوت است. در صورت اخیر، اسیرکننده مسئول نگهداری و صیانت از طفل خواهد بود.
- (۲) به نظر همه مخالفان، اگر کودکی به تنهایی و جدا از پدر و مادر در جنگ اسیر شود، همه احکامی که بر پدر و مادر نامسلمان او اجرا می شود، بر وی نیز اجرا خواهد شد.
- (۳) احکام ساب النبی بر اطفالی که جدا از والدین کافر خود اسیر شده اند، جاری نمی شود. این مطلب از تمام فقیهان اهل سنت هم نقل شده است.
- (۴) اگر طفل به تنهایی و جدا از پدر و مادر در جنگ اسیر شود، به تبع شخصی که او را اسیر کرده، مسلمان تلقی می شود.

کدام مورد به مضمون و محتوای عبارت زیر، کدام مورد صحیح است؟

«لاخلاف فى مشروعية الذمام و الامان بیننا و بین المسلمین كما فى المنتهى بل الاجماع بقسمیه علیه. قال الله تعالى: و إن أحد من المشرکین استجارک فأجره حتى یسمع کلام الله ثم أبلغه مأمنه.»

- (۱) إعطاء الامان إلى المشرک الذى یحاول استماع کلام الله جائز.
- (۲) لأبأس باستیجار غیرالمسلم ضمن عقد الاجارة و علیه الاجماع نقلاً و عقلاً.
- (۳) المسلمون متفقون على لزوم أداء الامانة فى نهاية الدقة بلافق بین ان یكون المؤمن مسلماً او مشرکاً.
- (۴) لأبأس بالعقود الامانية کالودیعة بین المسلمین بعضهم مع بعض، و اما بین المسلمین و المشرکین فهی جائزة اذا کان المشرک على استعداد لاستماع کلام الله.

کدام مورد، با مضمون و محتوای عبارت زیر، سازگار تر است؟

«لو اتلف الباغى على العادل أو تابعه ولو ذمیاً مالاً أو نفساً فى حال الحرب فضلاً عن غیره ضمنه.»

- (۱) باغی حتی اگر از اهل ذمه باشد، ضامن تلف مال یا جانی است که اتلاف کرده است. در این حکم، تفاوتی میان حالت جنگ و غیرجنگ وجود ندارد.
- (۲) هر گاه ذمی، علیه امام عادل یا کسی که پیرو امام عادل است بغی کند، ضامن خساراتی است که بر دیگران در حال جنگ وارد می کند.
- (۳) در ضمان اتلاف باغی، میان اینکه مال یا جان تلف شده مربوط به مسلمان باشد یا ذمی، تفاوتی نیست.
- (۴) کسی که بر امام عادل بغی کند، تنها ضامن خسارت هایی است که در حال جنگ وارد آمده است.

مضمون عبارت زیر، بیشتر با کدام مفهوم در حقوق بین الملل قرابت دارد؟

«ولو خیف على بعض المسلمین و جب علیه الدفاع، فان عجز و جب على من یلیه مساعدته، فان عجز الجميع و جب على من بعد، و یتأكد على القرب فالاقرب.»

- (۱) مسئولیت حمایت (۲) دفاع فردی و جمعی (۳) مداخله بشردوستانه (۴) سیستم امنیت جمعی

کدام مورد، با مفهوم عبارت زیر، سازگاری دارد؟

«من یمکنه المقام فى بلد الشرك مع اقامة شعار الاسلام لقوة او عشيرة تمنعه، فلا تجب علیه الهجرة، نعم تستحب لئلا یکثر سوادهم.»

- (۱) کسی که در بلاد شرک اقامت دارد، باید شعائر اسلامی را برپای دارد.
- (۲) کسی که توانایی دارد برای کسب سواد و دانش، مستحب است به بلاد شرک هجرت کند.
- (۳) مسلمانی که در بلاد شرک اقامت دارد، اگر قوم و عشیره مانع او شوند، هجرت بر او واجب نیست.
- (۴) مسلمانی که در بلاد شرک زندگی می کند، چنانچه قدرت برپایی شعائر دینی را ندارد، واجب است مهاجرت کند.

پاسخنامه حقوق بین‌الملل عمومی

مجموعه دروس تخصصی (متون فقه جهاد)، حقوق بین‌الملل عمومی، حقوق سازمان‌های بین‌المللی

۱- گزینه «۲» اراضی مواتی که با فتح و جهاد به‌دست آمده باشد، زمین مفتوح (عنوه) نامیده می‌شود. برخی اخبار مربوط به فتح (عنوه) مطلق است و می‌گوید: «هر چه با شمشیر و جهاد گرفته شود، ملک مسلمانان است». این اخبار با اطلاقی که دارند، شامل اراضی موات نیز می‌شوند. هر چند در خصوص زمین مفتوح (عنوه) میان فقها اختلافاتی وجود دارد، باید گفت طبق عبارت مطرح شده در سؤال اراضی مواتی که با فتح و جهاد به‌دست آمده باشد به تمامی مسلمین و از جمله غنمین تعلق دارد.

۲- گزینه «۱» جزیه که یکی از شرایط ذمه می‌باشد از کفار اهل کتاب (مسیحیان، یهودیان، زرتشتیان) اخذ می‌شود نه کفار غیر اهل کتاب (رد گزینه ۲ و ۳). در خصوص کفار غیر اهل کتاب (کفار حربی)، لازم نیست که اعطا پناهندگی (امان) تنها از طرف امام (ع) صادر شود بلکه از طرف هر یک از مسلمانان نسبت به هر یک از کفار باشد، جایز است (رد گزینه ۴).

۳- گزینه «۴» یکی از اقسام جهاد آن جایی است که حوزه اسلام مورد حمله دشمن قرار گرفته، یعنی جنبه دفاع دارد، به این معنا که دشمن یا قصد دارد بر بلاد اسلامی استیلاء پیدا کند و همه یا قسمتی از سرزمین‌های اسلامی را اشغال کند، یا قصد استیلاء بر افراد را دارد و می‌خواهد یک عده افراد را اسیر کند و ببرد، یا حمله کرده و می‌خواهد اموال مسلمین را به شکلی برباید - یا به شکل شبیخون زدن، یا به شکلی که امروز وجود دارد و منابع و معادن و غیره را غارت می‌کنند - و یا می‌خواهد به حریم و حرم مسلمین، به نوامیس مسلمین، به اولاد و ذریه مسلمین تجاوز کند. بالاخره اگر چیزی از مال یا جان یا سرزمین و یا اموری که برای مسلمین محترم است مورد حمله دشمن قرار گیرد، در اینجا بر عموم مسلمین اعم از زن و مرد، و آزاد و غیرآزاد، واجب است که در این جهاد شرکت کنند، و در این جهاد اذن امام یا منصوب از ناحیه امام شرط نیست. [این جهاد] به افرادی که خود آن‌ها مورد تجاوز قرار گرفته‌اند (سرزمینشان، مالشان، جانشان، ناموسشان)؛ اختصاص ندارد بلکه بر هر مسلمانی که اطلاع پیدا کند واجب است مگر اینکه بداند که آن‌ها خودشان کافی هستند، خودشان دفاع می‌کنند، یعنی قدرت دشمن ضعیف است و قدرت آن‌ها قوی است و نیازی ندارند، و الا اگر بدانند نیاز به وجود او هست واجب است. لذا با توجه به عبارت مطرح شده اگر شخصی از تهاجم به سرزمین اسلامی آگاهی پیدا کند بر وی واجب است که از آن‌ها دفاع کند مگر اینکه از قدرت و توانایی مورد حمله قرار گرفتگان آگاه باشد. یعنی بداند آن‌ها بدون هیچ کمکی توان مقابله با حمله‌کنندگان را دارند.

۴- گزینه «۲» عبارت مطرح شده در سؤال به جهاد مالی اشاره دارد. برای مثال اگر فرمانده بگوید برخی افراد متمول معین موظفند بودجه نیروهای مردمی و داوطلب را تأمین کنند، این مسئله برای آن‌ها واجب تلقی می‌شود و آن زمان جهادی به‌نام جهاد مالی به‌وجود می‌آید و این جهاد مالی، جهاد مستقل از جهاد با بذل نفس است و ارتباطی به اجازه و بذل ندارد. جهاد مالی با فرمان فرمانده و صاحب جهاد، واجب می‌شود. آیات فراوانی در این زمینه هست. لقلوله تعالی: «و جَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ» همچنین در مقام مذمت: «و كَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ»، همچنین آیه شریفه: «وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ لَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ» یعنی انفاق نکردن در جهاد، هلاکت است.

بعضی از اوامر جهادی نیز هست که نیابت بردار است. مانند: «و جَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ»، این تأکید شامل معذورین هم می‌شود؛ به بیانی دیگر اگر شخصی نمی‌تواند حضور یابد اما پول و امکانات دارد، در همان اندازه باید جهاد کند. لذا شخص مؤسر (توانگر) هم می‌تواند خودش در جهاد حاضر شود یا شخص معسر (نیازمند) را تجهیز کند. مختلف الشیعه (علامه) هم به این مطلب اشاره کرده است که اگر تعداد اشخاص نیازمند و فقیر زیاد باشد، آن‌ها می‌توانند با جان‌شان فداکاری کنند، و اگر افراد غنی زیاد باشند که فقط می‌توانند پول بدهند و معذورند از رفتن، بر نایب و منوب واجب است تا امر جهاد زمین نمایند و واجب کفایی با همکاری همه محقق شود.

۵- گزینه «۳» اقامت در سرزمین مشرکان برای کسی که نمی‌تواند آشکارا به شعائر اسلام مانند اذان، نماز، روزه و مانند آن عمل کند حرام است. اما اگر کسی می‌تواند شعائر را به جهت برخورداری از قدرت و یا خویشاوندی که از او حمایت می‌کند برپا دارد هجرت بر وی واجب نیست. در اینجا هجرت بر وی مستحب است. همین‌طور باید اضافه کرد که حرمت اقامت در سرزمین کفار، تنها در صورتی است که شخص بر هجرت قدرت داشته باشد. بنابراین اگر هجرت، به واسطه بیماری یا فقر و مانند آن ممکن نباشد، اقامت شخص در سرزمینی که نمی‌تواند شعائر اسلام را به پا دارد بی‌اشکال است. آنچه در عبارت مطرح شده در سؤال وجود دارد اشاره به این مسئله است؛ چنانچه کسی می‌تواند شعائر را به جهت برخورداری از قدرت و یا خویشاوندی که از او حمایت می‌کند برپا دارد با استناد به اصل برائت هجرت بر وی واجب نیست. «برائت» در لغت به معنای پاکی، پاک شدن از عیب، دوری، رهایی و خلاص شدن آمده است. «اصل برائت»، از اصطلاحات علم اصول، با مفاد حکم ظاهری و از اصول عملی چهارگانه است که از مجموع آن‌ها به «دلیل فقهاتی» یا اصل عملی یاد می‌شود. نقش اساسی این اصل، تعیین وظیفه عملی برای مکلف در صورت شک در حکم واقعی است؛ یعنی هرگاه مکلف در حرمت یا وجوب شیء یا فعلی، به جهت نبود دلیل یا اجمال آن یا تعارض دو دلیل شک کرد و پس از تفحص، دلیلی نیافت، علمای علم اصول به مقتضای این اصل، به برائت ذمه و مکلف نبودن وی حکم می‌کنند.

۶- گزینه «۱» براساس عبارتی که در سؤال آمده است، قتل کافر حربی واجب است، اگر امکان دستیابی به وی متوقف بر امر حرامی نباشد، که باید او را کشت. اما در صورتی که دستیابی به وی متوقف بر یک امر حرام باشد به علت تعارض یک فعل حرام با یک فعل واجب، حکم مسئله تخییر می‌شود مگر آنکه در این بین ترجیحی وجود داشته باشد. به علت وجود قید ترجیح، گزینه (۲) که اشاره به مطلق بودن تخییر دارد نادرست است. گزینه (۳) نیز با توجه به توضیحات داده شده نادرست است چرا که اگر قتل متوقف بر فعل حرام باشد در صورت نبود ترجیح مسئله تخییر پدید می‌آید. در این میان گزینه (۴) ترجمه و تفسیری ناقص از عبارت مطرح شده در سؤال است. لذا کامل‌ترین پاسخ این عبارت است که حکم کافر حربی در صورت توقف بر امر حرام تخییر است، مگر آنکه ترجیحی در بین باشد.

۷- گزینه «۳» راهب و مرد سالخورده‌ای که سن او کمتر از پیرمرد از کارافتاده باشد، اگر اظهار نظر کند و یا در نبرد شرکت کند باید کشته شود. اما کشتن پیرمرد از کارافتاده (شیخ الفانی) جایز نیست، مگر اینکه با اظهار نظر یا شرکت در جنگ به دشمن کمک کند (رد گزینه ۲). از کسانی که کشتن آن‌ها جایز نیست یعنی زنان و کودکان، کسی را که به‌عنوان سپر برای دشمن قرار گیرد، می‌توان کشت (رد گزینه ۱). کشتن کودکان و زنان هر چند به دشمن کمک کنند جایز نیست مگر در صورت ضرورت (رد گزینه ۴).

۸- گزینه «۱» طلبکار می‌تواند از جهاد رفتن بدهکار توانگر که توانایی بر اداء قرضش دارد ممانعت کند، به شرط آنکه هنگام رفتن به جهاد زمان اداء قرض فرا رسیده باشد. بنابراین اگر بدهکار، بی‌چیز و یا قرض او مدت‌دار باشد، هر چند زمان اداء آن پیش از بازگشتن از جهاد برحسب عادت فرا رسد، طلبکار، حق ندارد وی را از جهاد منع کند. با توجه به عبارت مذکور در سؤال، به این علت که بحث در خصوص دین مدت‌دار است نه دین حال و با در نظر داشتن اینکه دو واجب در برابر یکدیگر قرار می‌گیرند که یکی از آن‌ها حال است (جهاد) و دیگری مدت‌دار (ادای دین) باید گفت این عبارت که چون دین موجد سبب مطالبه بالفعل نیست، دائن نمی‌تواند مدیون به دین موجد را از رفتن به جهاد منع کند. بنابراین عبارت گزینه (۱) نسبت به سایر گزینه‌ها با مضمون عبارت عربی جواهرالکلام سازگارتر است.

۹- گزینه «۲» اگر در دعوی شخصی هر دو طرف دعوا کافر ذمی یا حربی مستامن باشند، در این صورت دادگاه اسلامی مخیر است یا براساس قوانین اسلام بین آنان حکم صادر نماید یا به‌طور کلی از صدور حکم اعراض کند چنانچه در آیه ۴۲ سوره مائده آمده است: «اگر آنان نزد تو آمدند میان آنان حکم کن یا اگر خواستی آنان را به حال خود واگذار، اگر از آنان صرف نظر کنی نمی‌تواند هیچ زبانی به تو برساند و اگر میان آن‌ها حکم می‌کنی، با عدالت حکم کن که خدا عادلان را دوست دارد.» در صورت اعراض دادگاه اسلامی از صدور حکم، دادگاهی از کفار، متصدی حل و فصل خصومت می‌شود. چنانچه این دادگاه حکم صادر کند مشکلی نخواهد بود؛ ولی اگر برخلاف حق حکم کند، دادگاه اسلامی می‌تواند آن را نقض کند. این اعراض از باب امر به معروف و نهی از منکر نیست (رد گزینه ۱)، همان‌طور که پیش از این اشاره شد حاکم اسلامی میان انتخاب قانون اسلامی برای صدور حکم و اعراض از رسیدگی مخیر است (رد گزینه ۳) همین‌طور در عبارت عربی مطرح شده در سؤال که از کتاب جواهرالکلام آورده شده، هیچ اشاره‌ای به حل و فصل دعوا براساس شریعت خود ذمیان نشده است (رد گزینه ۴).

۱۰- گزینه «۴» یکی از شروط حکم به طهارت طفلی که در جنگ اسیر می‌شود این است که پدر یا جد وی یا پدر یا مادر وی همراهش نباشند؛ لذا اگر طفلی در جنگ اسیر شود که پدر و مادر وی همراهش نباشند به تبع شخصی که او را اسیر کرده است، مسلمان تلقی می‌شود. در همین خصوص یکی از اعلام معاصر در منهاج‌المصباح جلد ۹ با استناد به این قانون که طفل در اسلام و طهارت تابع متکفل خود است. نتیجه این که معلوم می‌شود بچه، تابع سرپرست خود می‌باشد چه پدر و مادر باشد چه اقربا و چه حتی سابی. و در واقع تبعیت مسبی از سابی از حیث سرپرستی و کفالت اوست. در میان گزینه‌ها، علت نادرستی گزینه (۱) اشاره به مسئولیت نگهداری و صیانت از طفل توسط اسیر کننده است که ربطی به عبارت عربی ندارد. علت نادرستی گزینه (۲) شمول احکام پدر و مادر کافر نسبت به طفل است و گزینه (۳) نیز بدون ارتباط با عبارت عربی مطروحه در سؤال به احکام ساب‌النبی اشاره کرده است.

۱۱- گزینه «۱» امان، کلام و هر چیزی است که دلالت کند بر سلامت و امنیت جانی و مالی کافر در پاسخ به تقاضای او. در عقد امان، تقاضای کافر و نیز اینکه مورد امان، جان و مال باشد، شرط نیست؛ زیرا جایز است مورد آن جان و مال، یا یکی از آن دو، یا چیزی غیر از این دو باشد. به‌هر حال، در اصل مشروع بودن امان و دادن روادید به کافران، اختلاف درخور توجهی در بین فقهای اسلام نیست، بلکه می‌توان گفت همگی بر آن اتفاق نظر دارند. همین‌طور در آیه ۶ سوره مبارکه توبه چنین آمده است: «و اگر کسی از مشرکان از تو پناه بخواهد، به او پناه ده تا سخن خدا را بشنود [و در آن بیندیشد] سپس او را به محل امنش برسان، چرا که آن‌ها گروهی ناآگاهند.» در آیه شریفه مذکور استجراک به معنای پناه خواستن یا طلب پناه کردن است لذا سایر گزینه‌هایی که به عقود اجاره و ودیعه اشاره دارند صحیح نیستند. همچنین بحث امان در خصوص امنیت جانی و مالی کافر است نه مسلمان (رد گزینه ۳).

۱۲- گزینه «۳» باغی به کسی اطلاق می‌شود که بیعت خویش را با پیشوای معصوم علیه السلام شکسته و از اطاعت وی بیرون رفته باشد. از این عنوان در باب جهاد بحث شده است. باغی هر چند در باطن در زمره کفار است، لیکن برحسب ظاهر، احکام جاری بر مسلمانان - مانند جواز خوردن ذبیحه ایشان، ازدواج با آنان، حرمت اموال و ناموسشان - بر او نیز جاری است. جهاد با باغی در صورت دعوت امام معصوم علیه السلام یا منصوب از سوی ایشان، واجب و سرپیچی از آن، گناه کبیره است. با قیام به جهاد در حد کفایت، وجوب از دیگران ساقط می‌شود، مگر آنکه امام علیه السلام فرد یا افراد خاصی را به جهاد فراخواند که در این صورت، بر آنان اجابت، واجب عینی خواهد بود. فرار از جنگ با باغی همچون فرار از جهاد با کافر و مشرک، حرام، بلکه از گناهان کبیره است. اگر باغی در حال جنگ اسیر گردد بیعت با امام علیه السلام بر او عرضه می‌شود. در صورت پذیرش، آزاد می‌گردد و در صورت استنکاف، تا پایان جنگ

در بازداشت می‌ماند. پس از خاتمه جنگ اگر باغیان، توبه کنند، یا سلاح خود را بر زمین نهند یا فرار نمایند در صورتی که هسته مرکزی نداشته باشند، اسیرانشان، آزاد می‌شوند اما در صورت فرار باغیان و داشتن هسته مرکزی، در زندان می‌مانند یا کشته می‌شوند. در این صورت کشتن مجروحان و تعقیب فراریان نیز جایز است.

۱۳- گزینه «۲» اگر بعضی از مسلمانان بر جانشان بترسند، تنها بر همان‌ها جهاد واجب می‌شود [نه بر دیگران]، و اگر آن‌ها از عهده دفاع بر نیایند، بر مسلمانانی که به ایشان نزدیک هستند، یاری کردن آن‌ها واجب می‌شود. و اگر مجموع آن‌ها نیز از عهده دفاع بر نیایند، بر سایر مسلمین که دورتر هستند، واجب می‌شود. وجوب کفایی کمک کردن، بر کسانی که نزدیک‌ترند موکدر است و به همین ترتیب.

بسط و تکامل دفاع مشروع را باید در قبال سابقه توسعه کلی حقوق بین‌الملل نسبت به جنگ و اصل منع توسل به زور نگریست؛ زیرا تا آغاز قرن بیستم با جواز مبادرت دولت‌ها به جنگ به‌طور آزادانه و براساس حقوق بین‌الملل عمومی، نیاز به توجیه آن اقدامات براساس دفاع مشروع نبود. لذا دفاع مشروع دارای اهمیت نسبتاً کمی بود. در آغاز قرن بیستم که آزادی توسل به جنگ، محدود شد دفاع مشروع اهمیت یافت به نحوی که امروزه در هرگونه توسل به نیروی نظامی به حق دفاع مشروع فردی یا جمعی استناد می‌شود. منشور ملل متحد اولاً با تأکید بر این که جنگ خانمان‌سوز طی دو بار در مدت یک عمر انسانی، بشر را دچار مشکلات و مصائب اسفباری نمود، از دولت‌ها می‌خواهد در روابط بین‌الملل به‌منظور نیل به زندگی بهتر توأم با صلح و امنیت و حفظ حقوق انسان از توسل به زور علیه تمامیت ارضی و استقلال سیاسی هر کشوری خودداری نمایند (بند ۴ ماده ۲). ثانیاً از آن جایی که نمی‌توان محدودیتی در فزون‌خواهی و طمع‌ورزی برخی دولت‌ها ایجاد کرد، منشور حق دفاع مشروع (ماده ۵۱) را خواه به‌طور فردی و خواه به‌طور جمعی برای کشورهایی که مورد حمله مسلحانه قرار گرفته‌اند، به رسمیت شناخته است. به همین دلیل در طول نیم‌قرن گذشته دولت‌ها و علمای حقوق بنا به مقتضیات سیاسی خارجی و داخلی به تفسیر موسع و مضیق از آنان پرداخته‌اند. استفاده از حق طبیعی دفاع مشروع به‌عنوان یکی از قواعد مهم حقوق بین‌المللی در آرای قضایی بین‌المللی، عملکرد دولت‌ها و عقاید علمای حقوق از اهمیت به‌سزایی برخوردار بود، به طوری که دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه دعوی نیکاراگوه علیه آمریکا (۱۹۸۶م) حق دفاع مشروع جمعی را در صورت حمله مسلحانه مورد تأیید قرار داد.

در نظام حقوقی اسلام نیز قاعده دفاع مشروع از اهمیت به‌سزایی برخوردار است؛ به‌گونه‌ای که در قالب جهاد تدافعی معنا می‌شود. جهاد تدافعی یعنی اقدام به عملیات نظامی کشور اسلامی در مقابل تهاجم و تجاوز مسلحانه که در واقع همان تعریف قاعده دفاع مشروع در حقوق بین‌الملل است؛ زیرا حق هر کشور است که برای محافظت در برابر متجاوز از خود دفاع کند، لذا اسلام به مسلمانان دستور می‌دهد با جهاد تدافعی خود، در صورت حمله مسلحانه، نسبت به دفع حمله اقدام نموده و تجاوزگران را از سرزمین‌های اشغالی بیرون برانید و از جان و مال و عقیده خود دفاع کنید. لذا همانطور که از توضیحات مشخص است، عبارت عربی مطروحه در سؤال با مفهوم دفاع فردی و جمعی در حقوق بین‌الملل قرابت دارد.

۱۴- گزینه «۴» اقامت در سرزمین مشرکان، برای کسی که نمی‌تواند آشکارا به شعائر اسلام مانند اذان، نماز، روزه و مانند آن عمل کند حرام است. اما در خصوص کسی که به جهت برخورداری از قدرت یا خویشاوندی که از او حمایت کند، امکان برپایی شعائر اسلام وجود دارد، هجرت از سرزمین مشرکان واجب نیست. بنابراین برای مسلمانی که در بلاد شرک زندگی می‌کند چنانچه قدرت برپایی شعائر دینی را ندارد، واجب است مهاجرت کند.

۱۵- گزینه «۴» پدر و مادر می‌توانند پسر را از جهاد ابتدایی منع کنند به شرط آنکه به‌سبب دستور امام (ع) به‌خصوص آن پسر یا ضعیف شدن مسلمانان از مقاومت در برابر دشمن بدون حضور او، جهاد بر وی متعین نشده باشد زیرا در این دو صورت جهاد بر وی واجب عینی می‌شود و مانند سایر واجبات عینی، انجام آن منوط به اذن پدر و مادر نیست.

۱۶- گزینه «۲» شرط جواز پناه دادن در صورتی که از طرف تک‌تک افراد مسلمین صادر شود این است که پیش از اسیر شدن کافر باشد، اما پناه دادن امام (ع) پس از اسارت کافر نیز ممکن می‌باشد.

۱۷- گزینه «۱» مهادنه یا قرارداد صلح با کفار که یکی از موارد آتش‌بس میان مسلمانان و کفار محسوب می‌شود، پیمانی است که از سوی امام (ع) یا کسی که امام او را برای صلح نصب کرده است با کفاری که نبرد با آن‌ها جایز است مبنی بر ترک جنگ برای مدتی معین در قبال گرفتن مالی از کفار و یا در برابر چیزی که کمترین مقداری است که امام مصلحت بداند و حداکثر مدت صلح ده سال است. پیمان صلح با کفار هر زمانی که در آن برای مسلمین مصلحتی باشد، جایز است.

۱۸- گزینه «۳» از اموال مشرکین که قابل نقل نبوده و غیرقابل تحول است مانند زمین، خانه‌ها و درختان (غنائم غیرمنقول)، متعلق به همه مسلمین است و مجاهدین و غیر آنان در آن اموال به‌طور مساوی سهیم‌اند.

۱۹- گزینه «۴» کسی که بر امام معصوم از ائمه طاهرین علیهم‌السلام خروج کند باغی [شورش] است، جنگ با وی واجب است تا وقتی که به اطاعت امام برگردد و یا کشته شود و جنگ با او همانند جنگ با کفار است. بنابر قول مشهور، زنان و فرزندان آن‌ها به اسارت گرفته نمی‌شوند و به اجماع فقها، اموالی از آنان که سپاه اسلام آن را محاصره نکرده - گرچه از اموال منقول باشد - به ملکیت مجاهدین اسلام در نمی‌آیند. همان‌طور که مشخص است در این عبارت

سؤالات حقوق بین‌الملل عمومی

حقوق بین‌الملل عمومی - حقوق سازمان‌های بین‌المللی

- ۱- مهم‌ترین شرط در جلب رضایت، به‌عنوان یکی از شیوه‌های جبران خسارت چیست؟
(۱) قصور فاحش در نقض تعهد بین‌المللی رخ داده باشد.
(۲) پرداخت غرامت انجام نگرفته باشد.
(۳) نقض تعهد مستمر بوده باشد.
(۴) تحقیق‌آمیز نباشد.
- ۲- کدام مجازات زیر، از دیدگاه حقوق بشر، اصولاً قابل ایراد نیست؟
(۱) نفی بلد
(۲) سلب تابعیت
(۳) حبس ابد
(۴) اعدام
- ۳- در اساسنامه کدام یک از محاکم کیفری زیر، علاوه بر جنایات بر ضد بشریت، «جرم شکنجه» نیز جداگانه لحاظ شده است؟
(۱) دادگاه ویژه کیفری سیرالئون
(۲) شعب فوق‌العاده آفریقایی
(۳) دادگاه بین‌المللی کیفری برای یوگسلاوی سابق
(۴) محکمه عالی کیفری عراق
- ۴- مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی در حقوق بین‌الملل، در کدام اسناد بین‌المللی پذیرفته شده است؟
(۱) کنوانسیون‌های ۲۰۰۳ ملل متحد در مورد جنایات سازمان‌یافته فراملی و اساسنامه دادگاه بین‌المللی کیفری برای رواندا
(۲) کنوانسیون‌های ۲۰۰۰ ملل متحد در مورد جنایات سازمان‌یافته فراملی و ۲۰۰۳ در مورد فساد
(۳) کنوانسیون ۲۰۰۰ ملل متحد در مورد جنایات سازمان‌یافته فراملی و ۱۹۸۴ منع شکنجه
(۴) کنوانسیون‌های ۲۰۰۳ در مورد فساد و ۱۹۹۹ تأمین مالی تروریسم
- ۵- در قضیه کدام کشتی، کانال سوئز به‌مثابه تنگه بین‌المللی لحاظ شده است؟
(۱) ادریان ۱
(۲) کاپ مالیس
(۳) لوتوس
(۴) ویمبلدون
- ۶- در اجرای کدام دسته از مقررات حقوق بین‌الملل، شرط «عمل متقابل» نباید لحاظ شود؟
(۱) فقط حقوق بشر
(۲) فقط حقوق بشردوستانه
(۳) حقوق بشر و حقوق بشردوستانه
(۴) حقوق بشر و حقوق بشردوستانه، فقط در زمان مخاصمات مسلحانه
- ۷- در کدام یک از محاکم کیفری بین‌المللی، جنایت «نسل‌کشی» (ژنوسید) پیش‌بینی نشده است؟
(۱) دادگاه ویژه لبنان
(۲) دادگاه ویژه سیرالئون
(۳) محکمه عالی کیفری عراق
(۴) دادگاه بین‌المللی کیفری برای رواندا
- ۸- چه معیارهای برای لحاظ نمودن پدیده‌ای به‌عنوان تابع حقوق لازم هستند؟
(۱) شناخت سایر تابعان بر برخورداری از اهلیت دارا شدن حق و تکلیف
(۲) اهلیت دارا شدن حق و تکلیف و اجرای آن‌ها
(۳) اهلیت به اجرا گذاردن حق و تکلیف
(۴) اهلیت دارا شدن حق و تکلیف
- ۹- اولین اصلی که حقوق بین‌الملل دیپلماتیک حول محور آن شکل گرفته است، چیست؟
(۱) حمایت دیپلماتیک
(۲) رضایت دولت‌های فرستنده و پذیرنده
(۳) مصونیت دیپلماتیک
(۴) نزاکت بین‌المللی
- ۱۰- کدام اقدام ناقض حقوق بین‌الملل بشردوستانه، در زمره اعمال تروریستی نیز قرار می‌گیرد؟
(۱) اشغال
(۲) اخراج جمعیت غیرنظامی
(۳) گروگان‌گیری
(۴) شکنجه
- ۱۱- مبنای اعلامیه توضیحی ایران در مورد رأی مثبت خود نسبت به قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد راجع به درگیری‌های نظامی در غزه در سال ۲۰۲۳، کدام است؟
(۱) عدم توازن قطعنامه
(۲) لزوم رعایت اصل تناسب
(۳) عدم شناسایی رژیم اشغالگر قدس
(۴) محفوظ شمردن حق توسل به زور در مقابل اشغال
- ۱۲- کدام یک از دولت‌های ناشی از فروپاشی شوروی، طبق قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد، از وضعیت «بی‌طرفی» برخوردار شده است؟
(۱) تاجیکستان
(۲) ترکمنستان
(۳) قرقیزستان
(۴) مولداوی

۱۳- در کدام نظریه در باب شناسایی، دولت به مثابه «مجموعه‌ای از روابط» لحاظ می‌شود؟

- (۱) اثر عملی شناسایی
- (۲) شناسایی اعلامی
- (۳) شناسایی تأسیسی
- (۴) شناسایی مبتنی بر قدرت «دولت شناسایی‌کننده»

۱۴- کدام مورد با ادعای ارگامنس بودن قاعده موضوع اختلاف نزد دیوان بین‌المللی دادگستری، اقامه نشده است؟

- (۱) مسائل مربوط به تعهد به محاکمه یا استرداد (بلژیک علیه سنگال)
- (۲) اعمال کنوانسیون بین‌المللی محو کلیه اشکال تبعیض نژادی (گامبیا علیه میانمار)
- (۳) ادعای ژنوسید طبق کنوانسیون پیشگیری و مجازات جنایت ژنوسید (اوکراین علیه روسیه)
- (۴) اعمال کنوانسیون منع شکنجه و سایر رفتارها و مجازات‌های ظالمانه، غیرانسانی و ترذیلی (کانادا و هلند علیه سوریه)

۱۵- کدام مورد در خصوص برجام، درست است؟

- (۱) با خروج ایالات متحده از برجام در سال ۲۰۱۸، این سند فاقد اعتبار حقوقی است.
- (۲) برجام تاریخ انقضا ندارد و حیات آن به‌عنوان سندی مستقل از قطعنامه ۲۲۳۱ ادامه خواهد داشت.
- (۳) پس از ۱۵ سال از تاریخ تصویب قطعنامه ۲۲۳۱، موضوع برنامه هسته‌ای ایران از دستور کار شورای امنیت خارج می‌شود.
- (۴) با انعقاد برجام، ایران متعهد به تصویب پروتکل الحاقی به معاهده عدم گسترش هسته‌ای در سال پنجم اجرای برجام شده است.

۱۶- کدام مورد، از دستور کار کمیسیون حقوق بین‌الملل خارج شده و نتایج نهایی آن، منتشر شده است؟

- (۱) اصول کلی حقوق
- (۲) موافقت‌نامه‌های بین‌المللی غیرالزام‌آور
- (۳) مصونیت مقامات دولتی از صلاحیت کیفری خارجی
- (۴) شناسایی و پیامدهای حقوقی هنجارهای آمره حقوق بین‌الملل عام

۱۷- در کدام قضیه، ایالات متحده به نقض برخی از تعهدات معاهده مودت در برابر ایران محکوم شده است؟

- (۱) برخی اموال ایران
- (۲) نقض‌های ادعایی مصونیت دولت
- (۳) حادثه ۳ جولای ۱۹۸۸ موسوم به قضیه ایرباس
- (۴) برخی نقض‌های ادعایی معاهده مودت

۱۸- کدام مورد در خصوص رأی ۳۰ مارس ۲۰۲۳ دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه برخی اموال ایران، درست است؟

- (۱) ادعای بانک مرکزی، به دلیل شمول مرور زمان، از سوی دیوان پذیرفته نشد.
- (۲) ادعای عدم طی مراحل داخلی جبران خسارت، از سوی دیوان پذیرفته شد.
- (۳) ادعای نقض آزادی تجارت، مورد پذیرش قرار نگرفت.
- (۴) ادعای سوءاستفاده از حق، مورد پذیرش قرار نگرفت.

۱۹- ایران در کدام مورد، درخواست صدور دستور موقت از دیوان بین‌المللی دادگستری نموده است؟

- (۱) سکوهای نفتی
- (۲) برخی اموال ایران
- (۳) نقض‌های ادعایی معاهده مودت
- (۴) نقض‌های ادعایی مصونیت دولت

۲۰- ایران در اعلامیه پذیرش صلاحیت اجباری دیوان در ژوئن ۲۰۲۳، کدام مورد را به عنوان موضوع دعوای داخل در صلاحیت دیوان پذیرفته است؟

- (۱) اختلافات دریایی و سرزمینی
- (۲) مصونیت دولت
- (۳) مصونیت کارکنان دولت از صلاحیت کیفری خارجی
- (۴) مصونیت‌های دیپلماتیک

۲۱- دیوان بین‌المللی دادگستری در کدام مورد، برای نخستین بار، اصل اولویت منشور ملل متحد بر سایر توافقات بین‌المللی را در طبقه‌بندی قواعد رفتاری بین‌المللی مطرح کرد؟

- (۱) رأی لاکربی (۱۹۹۸)
- (۲) نظر مشورتی آفریقای جنوب غربی (۱۹۶۶)
- (۳) نظر مشورتی جبران خسارات مأمورین سازمان ملل متحد (۱۹۴۹)
- (۴) رأی فعالیت‌های نظامی و شبه‌نظامی در نیکاراگوئه (۱۹۸۶)

۲۲- به موجب کنوانسیون مصونیت دولت‌ها و اموال آن‌ها در سال ۲۰۰۴، محاکم داخلی دولت‌ها، تحت چه شرایطی برای رسیدگی به شبه‌جرم‌های دولت‌های خارجی، صلاحیت خواهند داشت؟

- (۱) شبه‌جرم غیرعمدی بوده و در سرزمین دولت محل دادگاه رخ داده باشد.
- (۲) شبه‌جرم در سرزمین دولت محل دادگاه رخ داده و مرتکب در هنگام ارتکاب، در آن سرزمین حاضر باشد.
- (۳) شبه‌جرم در سرزمین دولت محل دادگاه رخ داده باشد، اما در مورد ارتکاب جنایات بین‌المللی، دادگاه‌های داخلی به موجب اصل صلاحیت جهانی، صلاحیت خواهند داشت.
- (۴) در جنایات شکنجه، قتل فراقضایی، گروگان‌گیری، خرابکاری در هواپیما و حمایت از تروریسم، دادگاه‌های داخلی صرف‌نظر از محل ارتکاب، صلاحیت رسیدگی خواهند داشت.

پاسخنامه حقوق بین‌الملل عمومی

حقوق بین‌الملل عمومی - حقوق سازمان‌های بین‌المللی

۱- گزینه «۴» روش‌های جبران خسارت در حقوق بین‌الملل عبارت‌اند از: اعاده وضع به حال سابق، پرداخت غرامت، جلب رضایت، قطع و عدم تکرار عمل خلاف. در حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری به‌طور معمول خسارت مستقیم و غیرمستقیم قابل مطالبه است و روش جبران خسارت، پرداخت غرامت است که نباید تحقیرآمیز باشد.

۲- گزینه «۱» مجازات‌های نامتناسب در نظام بین‌المللی حقوق بشر و نیز نظام‌های حقوق داخلی، ممنوعیت استفاده ابزاری از انسان و احترام به حیثیت و کرامت ذاتی است بنابراین مجازات‌های حبس ابد، اعدام و سلب تابعیت به‌عنوان مجازات‌های مغایر حقوق بشر در نظر گرفته می‌شوند.

۳- گزینه «۲» در اساسنامه شعب فوق‌العاده آفریقایی علاوه بر جنایت بر ضد بشریت، جرم شکنجه نیز مستقلاً مدنظر قرار گرفته است.

۴- گزینه «۲» کنوانسیون ملل متحد علیه جرایم سازمان‌یافته فراملی از معاهده‌های چندجانبه مورد حمایت سازمان ملل متحد در سال ۲۰۰۰ علیه جرایم سازمان‌یافته فراملی است. این کنوانسیون در ۱۵ نوامبر ۲۰۰۰ با قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد به تصویب رسید. همچنین کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با فساد مصوب ۲۲ اکتبر ۲۰۰۳ میلادی به تصویب رسید که در این دو کنوانسیون مسئولیت کیفری اشخاص حقوقی در حقوق بین‌الملل پذیرفته شده است.

۵- گزینه «۴» اختلاف بین انگلیس، فرانسه، ایتالیا و ژاپن علیه آلمان در محکمه‌ای که دیگر وجود ندارد یعنی دیوان دائمی بین‌المللی دادگستری به عنوان قضیه کشتی ویمبلدون معروف شده است. در این قضیه، کانال سوئز به عنوان تنگه بین‌المللی لحاظ شد.

۶- گزینه «۳» عملی که به‌عنوان اقدام متقابل اتخاذ می‌شود باید در پاسخ به فعل متخلفانه قبلی دولت دیگر انجام شود و علیه آن دولت به عمل آید. دولت زیان‌دیده در صورتی مجاز است به اقدام متقابل مبادرت ورزد که قبل از آن دولت مسئول را به قطع فعل متخلفانه بین‌المللی و جبران خسارت فراخواند هرچند تقاضایش مورد پذیرش قرار نگیرد. این در حالی است که در حقوق بشر و حقوق بشردوستانه شرط عمل متقابل نباید لحاظ شود.

۷- گزینه «۱» دادگاه ویژه لبنان یا به اختصار STL یک دادگاه بین‌المللی است که از سوی شورای امنیت برای بازرسی و دادخواهی از مسئولان ترور نخست‌وزیر سابق لبنان، رفیق حریری و ۲۱ نفر دیگر در ۱۴ فوریه ۲۰۰۵ و حمله‌های مرتبط براساس قانون کیفری لبنان تشکیل شده است. در این دادگاه جنایت نسل‌کشی پیش‌بینی نشده است.

۸- گزینه «۲» دو معیار به منظور بررسی پدیده‌ای به‌عنوان تابع حقوق لازم است: ۱- اهلیت دارا شدن حق و تکلیف ۲- اهلیت اجرای حق و تکلیف.

۹- گزینه «۳» مصونیت دیپلماتیک گونه‌ای از مصونیت قانونی است که دو کشور در قبال یکدیگر متعهد می‌شوند، دیپلمات‌ها و مقامات ارشد دولتی یکدیگر را تحت تعقیب قانونی قرار ندهند. اولین اصلی که حقوق بین‌الملل دیپلماتیک حول محور آن شکل گرفت، مصونیت دیپلماتیک است.

۱۰- گزینه «۳» گروگان‌گیری به عملی گویند که در آن فرد یا گروهی به منظور اخذ معاوضه یا نیل به اهدافی اقدام به نگهداری غیرقانونی افرادی دیگر می‌کنند. این اقدام ناقض حقوق بین‌الملل بشردوستانه است و در زمره اعمال تروریستی قرار می‌گیرد.

۱۱- گزینه «۴» جمهوری اسلامی ایران نسبت به قطعنامه مجمع عمومی سازمان ملل متحد راجع به درگیری نظامی در غزه در سال ۲۰۲۳ رأی مثبت داد. مبنای اعلامیه توضیحی ایران در این رابطه، محفوظ شمردن حق توسل به زور در مقابل اشغال است.

۱۲- گزینه «۲» ترکمنستان تنها کشور آسیای مرکزی است که از سوی سازمان ملل متحد به آن وضعیت بی‌طرفی دائم داده شده و از ۲۶ سال پیش این وضعیت را حفظ کرده است.

۱۳- گزینه «۱» شناسایی کشورها یک عمل سیاسی می‌باشد که فقط دارای آثار و تبعات حقوقی است و لذا فی‌نفسه عمل شناسایی یک عمل حقوقی بین‌المللی نیست. در نظریه اثر عملی شناسایی در باب شناسایی، دولت به مثابه مجموعه‌ای از روابط لحاظ می‌شود.

۱۴- گزینه «۳» ادعای ژنوسید طبق کنوانسیون پیشگیری و مجازات جنایت ژنوسید (اوکراین علیه روسیه)، با ادعای ارگامنس بودن قاعده موضوع اختلاف نزد دیوان بین‌المللی دادگستری اقامه نشده است.

۱۵- گزینه «۲» برنامه راهبردی جامع اقدام مشترک یا به اختصار برجام که توافق جامع و نهایی هسته‌ای وین و غرب نامیده می‌شود برنامه‌ای است که در راستای توافق بر سر برنامه هسته‌ای ایران و به دنبال تفاهم هسته‌ای لوزان بین ایران و اتحادیه اروپا و گروه ۵+۱ بسته شد. این سند تاریخ انقضا ندارد و حیات آن به عنوان سندی مستقل از قطعنامه ۲۲۳۱ ادامه خواهد داشت.

۱۶- گزینه «۴» مجمع عمومی ملل متحد در ۲۱ نوامبر ۱۹۴۷ به موجب قطعنامه شماره ۱۷۴ با تأسیس کمیسیون حقوق بین‌الملل سازمان ملل متحد موافقت کرد و اساسنامه آن را به تصویب رساند. هدف اصلی کمیسیون حقوق بین‌الملل، توسعه و تدوین حقوق بین‌الملل است. شناسایی و پیامدهای حقوقی هنجارهای آمره حقوق بین‌الملل عام از دستور کار این کمیسیون خارج شده است.

۱۷- گزینه «۱» دیوان بین‌المللی دادگستری در رأی صلاحیتی خود در قضیه برخی اموال ایران (ایران علیه آمریکا) که در ۲۴ بهمن ۱۳۹۷ صادر نمود به ایرادهای مقدماتی آمریکا درباره صلاحیت و عدم قابلیت استماع دعوا پرداخت. نهایتاً ایالات متحده آمریکا به نقض برخی از تعهدات معاهده مودت در برابر ایران محکوم شده است.

۱۸- گزینه «۴» رأی دیوان بین‌المللی دادگستری راجع به بعضی اموال ایران در ۱۰ فروردین ۱۴۰۲ (۳۰ مارس ۲۰۲۳) صادر شد. در این رأی، دیوان فارغ از اعلام عدم صلاحیت در خصوص رسیدگی به موضوع بانک مرکزی، دولت ایالات متحده را در مورد نقض تعهدات ناشی از مواد ۳، ۴ و ۱۰ معاهده مودت روابط اقتصادی و حقوق کنسولی مصوب ۱۹۵۵ متخلف شناخت. در این رأی ادعای سوءاستفاده از حق مورد پذیرش قرار نگرفت.

۱۹- گزینه «۳» ایران در خصوص نقض‌های ادعایی معاهده مودت از دیوان بین‌المللی دادگستری تقاضای صدور دستور موقت نمود.

۲۰- گزینه «۲» در اعلامیه‌ها معمولاً صلاحیت به صورت نسبی پذیرفته می‌شود. در صورت اختلاف اصل بر صلاحیت اختیاری است و صلاحیت اجباری دیوان استثناً محسوب می‌شود. ایران مصونیت دولت را به عنوان موضوع دعاوی داخل در صلاحیت دیوان پذیرفته است.

۲۱- گزینه «۴» دیوان بین‌المللی دادگستری در رأی فعالیت‌های نظامی و شبه‌نظامی در نیکاراگوئه (۱۹۸۶) برای نخستین بار اصل اولویت منشور ملل متحد بر سایر توافقات بین‌المللی را در طبقه‌بندی قواعد رفتاری بین‌المللی مطرح کرد.

۲۲- گزینه «۲» براساس قانون تصویب کنوانسیون سازمان ملل متحد در خصوص مصونیت‌های قضایی دولت‌ها و اموال آن‌ها در سال ۲۰۰۴، محاکم داخلی دولت‌ها اگر شبه جرم در سرزمین دولت محل دادگاه رخ دهد و مرتکب در هنگام ارتکاب در آن سرزمین حاضر باشد برای رسیدگی به شبه جرم‌های دولت خارجی صلاحیت خواهند داشت.

۲۳- گزینه «۱» دیوان بین‌المللی دادگستری در قضیه برخی اموال، ضمن اعلام عدم ورود به موضوع بانک مرکزی در چهار مورد دولت ایالات متحده را در اثر نقض تعهدات ناشی از مواد ۳، ۴ و ۱۰ معاهده مودت روابط اقتصادی و حقوقی کنسولی به عنوان متخلف شناخت. دیوان در مورد بانک مرکزی معتقد بود که خرید اوراق قرضه توسط بانک مرکزی ایران بخشی از وظایف حاکمیتی این بانک است و از احراز صلاحیت خود برای رسیدگی به توقیف برخی از سپرده‌های این بانک توسط آمریکا خودداری کرد.

۲۴- گزینه «۲» در طرح ۲۰۰۱ کمیسیون حقوق بین‌الملل راجع به مسئولیت دولت‌ها در قبال اعمال متخلفانه بین‌المللی و در قضیه گابچیکو و ناگیماروس در دیوان بین‌المللی دادگستری تعهد ثانویه دولت مسئول به جبران کامل زیان‌های ناشی از فعالیت‌های ممنوع شده مورد تأیید قرار گرفت. اما اصولاً ورود خسارت جزء ارکان مسئولیت بین‌المللی نیست درحالی‌که گاهی به محتوای قاعده اولیه بستگی دارد.

۲۵- گزینه «۲» تفسیر آثار قواعد آمره حقوق بین‌الملل عام به حقوق سازمان‌های بین‌المللی و حقوق مسئولیت بین‌المللی دولت‌ها مورد پذیرش قرار گرفته است.

۲۶- گزینه «۴» قاعده آمره حقوق بین‌الملل عام قاعده‌ای است که به وسیله اجماع جامعه بین‌المللی کشورها به عنوان قاعده تخلف‌ناپذیری که تنها توسط یک قاعده بعدی حقوق بین‌الملل عام با همان ویژگی‌ها قابل تعدیل باشد پذیرفته و به رسمیت شناخته شده است. از جمله این قواعد ارزیابی آثار زیست‌محیطی فعالیت‌های دارای آثار احتمالی فرامرزی است.

۲۷- گزینه «۴» کنوانسیون وین درباره حقوق معاهدات، معاهده‌ای است که حقوق بین‌الملل عرفی را در مورد معاهدات بیان می‌کند. از الزامات این کنوانسیون می‌توان بیان داشت، در موردی که از تعداد محدود کشورهای مذاکره‌کننده و نیز موضوع و هدف معاهده معلوم شود که جاری بودن معاهده در کلیت آن نسبت به تمام کشورهای طرف معاهده شرط ضروری هریک از آن‌ها برای التزام در قبال معاهده است شرط باید مورد قبول همه طرف‌های معاهده باشد.